

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917 on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President A. S. Bursleson. POSTMASTER GENERAL. Tel. So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America. K. J. PAULASKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "SANDARA" 327 E Street, Boston 27, Mass. PRICE 5 CENTS

No. 16

So. Boston, Mass., Balandžio (April) 20 d., 1922m.

Metai IX.

Dingusi Lenkijos Nota Lietuvai

Amerikonai Padaro Mums Gerą Pradžią Lietuvos Žinios

DINGUSI (?) NOTA. VASINGTONAS, IV, bal. 12 d. (Elta) Lietuvos pasiūlymą Lenkijai atiduoti Vilniaus ginčą spręsti Tarpautiniam Teismui Lietuvos vyriausybė iki šiolei nėra gavusi iš lenkų oficialio atsakymo. Tuo tarpu kaip Vokietijos ir paskui kitų šalių spaudoje buvo tilpęs Lenkijos atsakymo turinys. Lietuvos Vyriausybė kovo mėn. 13 d. buvo pasiuntusi Lenkų vyriausybei kitą notą klausdama, ar gandas, kad Lenkijos nota buvo siūsta Lietuvai, kaip atsakymas į vasario 20 d. notą, atsako tikrybei. Bet ir į šią notą atsakymo nesulaukta.

AMERIKONAI DARO GERĄ PRADŽIĄ.

Amerikos - Pabaltijos Dros reikalai eina pirmyn. Musų prieštariškai Amerikonai skiria darbo pradžia iš savo kišenės \$4,000.00. Šiomis dienomis burelis žymių Amerikonų, tos draugijos steigėju, buvo susirinkę pas p. Caldwell pasikalbėti apie minėtos draugijos veikimo pradžia. Kadangi reikės išvystyti iš pat pradžių gana platų veikimą ypač informacijos srityje, kad prisieis išlaikyti ofisą, vartyti plačią korespondenciją, leisti brošiūrų ir tt. Su laiku tikimasi prieis ir prie leidimo žurnalo. Pirmiem dviem metam išlaidų sąmata sudaryta į \$10,000.00 arba po \$5,000.00 kasmet. Iš tų pinigų jie, Amerikonai, apsiima kas met padengti \$2,000.00, gi kitus \$3,000.00 pataria padengti trijų pabaltijos tautų žmonėms: lietuviams, latviams ir estams. Tokiu būdu lietuvių daliai tektų tik \$1,000.00 į metus. Reikia gauti mažiausiai 100 narių pačiai pradžia, kad tuos pinigus padaryti. Bet galima tikėtis, kad dar pirmais metais skaičius narių lietuvių toli pervirsys šimtine.

Tie, kurie supranta ir atjaucia to darbo svarbą, turėtų sukrusti pasidarbuoti — kurimui po kolonijas tos draugijos skyrių, kviečiant į juos visus, kurie atjaucia reikalą susiartinimo dviejų respublikų: seniausios ir jauniausios — Amerikos ir Lietuvos. Kaip grazi dirva darbu visų lietuvių, išaugusių čia Amerikoje, taip pat ir visų mus žymių biznierių profesionalų ir šiaip jau inteligentų.

Liet. Inform. Biuras.

NAUJAS AMERIKOS DIPLOMATAS PABALTIJOS VALSTYBĖMS.

Valstvbės Departamentas siūcia Pabaltijon dar viena žmogų, šį kartą jau su poli-

tine misija įeiti į artimesnį kontaktą su Pabaltijos Valstybių Vyriausybėmis: Lietuvos, Latvijos ir Estonijos. Tuo žmogumi yra p. Earl Packer, buvęs ligšiol Valstybės Departamento valdininkas, Rusijos skyriaus viršininko padėjėjas. Dabar skiriamas Suv. Valstijų Komisijonieriui p. Young į pagelbininkus su vice-konsulio titulu. p. Packer buvo atsilankęs į Lietuvos atstovybę, kad gautų vizą savo pasportui. Mano važiuoti per Lietuvą į Rygą. Ilgesniame pasikalbėjime su p. Čarneckiu Atstovybėje p. Packer gavo progos dar labiau susipažinti su Lietuvos padėtimi ir jos reikalais. (Elta)

LIETUVOS ŽINIJS.

Ežerėnai - Zarasai. Yra čia keletas knygynėlių, iš kurių galima gauti pasiskaitymui knygų. Didžiausias Ežerėnuose knygynėlis gal bus progimnazijos, įsteigtas dar 1919 m., kai progimnazijos direktorium buvo Dr. Buzelis. Tas knygynėlis dabar papildytas ir turi apie 900 knygų. Be to dar yra knygynėlis iš 300—400 knygų apskrities ligoninėje ir ruošiamos naujos komentanturos kuopos švietimo skyriaus knygynas.

Tos rušies dvasios peno Ežerėnams laikinai gal ir pakaktų, bet tik labai gaila, kad mažai kam tas penas rupi, ir nedaug kas juomi naudojami. Musų publika labiau yra susirupinus kitokiais dalykais... Z. Žilaitis.

Iš Keturvalakių padangės.

Keturvalakiai tai yra vienas kurčiųjų Lietuvos kampelių. Zemė čia gana derlinga; bene bus tai derlingiausiaji Suvalkijos dalis. Ukiniškai jau senai čia gyvena vienkiamiais, bet zemė ukio kultura žema. Vasaros metu banguotuos derlinguose laukuose auga gražūs kviečiai, miežiai ir kt. javai, juos kerta mašinos, o rūdeny bendrovės ir pavieniai stambieji ukininkai uždina garines mašinas. Rodos tas visas sakyte sako, kad čia turėtų klestėti šviesa ir susipratinimas ir butų aukšta zemės kultura; turėtų čia daugiau, kaip kur kitur, pareiti laikraščių, iš šios apylinkės turėtų daugiau jaunimo gimnazijose mokintis ir universitete, turėtų čia labiau menas ir dailė plėtotis.

Zodžiu, ši derlinga apylinkė turėtų būti Lietuvai tuo, kuo yra Nilo kloniai Afrikoje.

Bet, reikia pripažinti, Keturvalakiuose to visko nesimato: blykstelės kada nors, kaip meteoras, koks švieses-

nis pilietis, nuties paskui save silpną šviesos taką ir vėl pranyksta.

Tokis šio krašto atsitikimas paeina del buvusios visą laiką ir dabar tebesančios netikusiai pastatytos pradžios mokyklos. Kunigai čia taip pat jokio pavyzdžio nedarė, nemokino žmonių gyventi. Mokytojavo čia ilgą laiką Marma. Tai buvęs labai menkas pedagogas, ir žemos doros žmogus. Po jo mokytojavo Vencius, kuris jokis pedagogas. Venciaus nuopelnas tai, kad jis paruošė dirvą Darbo Federacijai. Pagalios jis tapo išrinktas su 5-kiais kitais savo draugais į Valsčiaus Tarybą, kuri ligi šiol nieko sumanus nepadare. Seniaus auklėjo Keturvalakiečius klebonas kanaaninkas Šipaila, tai buta, kaip ir kitų to laiko klebonų, nutolusio nuo gyvenimo. Jis nežinojo senesniųjų žmonių skaičiaus, bet delto jaunoji karta liko neapšviesta ir išaugo didžiausiais latrais. Jaunimas savaitėmis gerdavo karčiamose, vogdami nuo savo maldingųjų tėvėlių žaisis, avis, ir kitus daiktus. Prisigėrę mušėsi ir nedavė ramumo gyventojams. Tekdavo matyti, dar man mažam esant, kaip tėvams maldingai bažnyčioje esant ir garbinant Dievą, jų suneliai lošdavo už šventoriaus baisiausias dramas: tik lakstydamo akmens viršūj šventoriaus muro.

Šipalai mirus, klebonavo menki žmonių auklėtojai, kun. Vencius ir Sniečkus. Pastarasis turėjo gražų balsą ir gražiai pamokslus sakydavo. Abu jie mėgdavo išsigerti ir su turtingesniais puotauti. Dvarininkams jie skaitydavo lenkiškas evangelijas ir lankydavos į juos. Apie paprastuosius žmones jie nesirupino. Žmonės pakūždomis visa pasakodavo apie jų blogus darbus, bet skaitydavo grieku kalbėti prieš kunigą ir pas juos pat išispaviedoję nutildavo. Tik kada jau perdaug puolė į akį auklėtojų darbai, dvasiška vyriausybė prašalinimui turėdavo atsiumtę į Keturvalakius kleboną Prapuolėnį, kuris ir šiandien auklėja Keturvalakiečius.

Yra tai sunus labai stambaus ukininka ir jis prijautimo varguoliams nerodo. Jis yra nepaprastai tvirto budo ir greitai savo darbą bažnyčioje atlieka. Jis dabar ukininkas, pavyzdingas bitininkas ir sodininkas, bet auklėtojas labai menkas. Visuomeninis gyvenimas jam visai nerupi ir jis čionai apkurto. Kiek gyviau pradeda gyvenimas virti pasidarbus, kuriam nors veiklesniam vikarui arba vargonininkui, bet klebonui arba jo gospadinei nepritariant ir vėl grįžta ramusis gyvenimas. Todel Keturvalakiuose užuot klestėjus apšvieta ir kultura viskas kurčia. Krikščionys demokratai į

Steigiamąjį Seimą renkant čia daug gavo balsų. O į valsčiaus savivaldybę Darbo Federacija pristumė daugiau savo kandidatų, įsikurė kuopa "pavasarininkų", bet jie visi vos alsuoja. Gruodžio 4 d. 1921 m. įsikurė Moterų Katalikų Draugijos skyrius, bet nėra vilties, kad jos ką daugiau padarys.

Keturvalakiuose pasiūlymėjo vienas darbštesnis vikaras Svedas. Jis dar prieš karą iš aukų pastatė liaudies namą. Žmonės tuokart reikalavo, kad tas namas pasiliktų nuosavybė tos liaudies ir butų tvarkomas išrinkto komiteto. Kiti norėjo, kad namas liktų tuokart veikiančio "Žiburio" nuosavybė. Kunigams pritariant tie namai teko "Žiburiui" ir globoja jį tos draugijos valdyba.

Keturvalakių "Žiburys" užgeso ir pasiliko tas namas be savininko. Vėliaus sumanė namą pasisavinti buvusioji kasžin kada "Žiburio" valdyba, dabar jau "Zemdirbių" šulai. Tie "Zemdirbių šulai," eidami prieš visą valią aukotojų, kurie tą namą savo darbu ir sunkiai uždirbtu pinigų pastatė, dabar tame name šeimininkauja. Išnomavo jie, visiškai neturėdami tam teisės, namą krautuvninkui. Piktinasi aukavė ir dirbė ir nustoje savo namo parapijonai ir kalbasi, kaip tą namą atgauti. Bet ir čia truksta vienybės ir susipratimo, nes galėtų sušaukti visus aukojusius namui, ir išrinkti komitetą, o neprąšytus svečius išprašyti laukan, ir pavesti naudotis namu ne vien "Zemdirbiams," bet ir kitoms organizacijoms. Parapijietis. ("Liet. Uk.")

AIDAI IS LIETUVOS.

(Ištraukos iš laiško Adolui Benaičiui, Union City Conn.)

1922 m., vasario 8 d. Mielas sunau Aduliukai! Mes tamstų tėveliai sumanėme parašyti keletą žodelių. Visų-pirmiausia aš motinėlių ir tėvelis sveikiname savo sunų Aduliuką ir martelę linkime sveikatos ir visokių laimijų (ir tt.). Toliaus musų mylimas vaikeli pranešam liudną naujieną. Mes ir pirma rašėme laišką, biskutį rašėme tą naujieną liudną, o dabar tai aprašysime viską apie Butkų, kaip neprietelį atėmė gyvybę. Pirmiausia vasario 2 dieną, 1922 metų, 6 v. vakare atėjo 3 žmogžudžiai, dar nebuvo visai sutemė ir įėjo į grįčią. Geruolu gal dar nebutų įleide, bet Butkų Levonas buvo desietninkas. Tai priėjo prie durų ir paprašė: l eiskite, mums reikia padvadų, mes esam Lietuvos kareiviai ir buvo kareiviškai apsirėdę. Ir leido i vidų. Kaip įleido, tuo sako: Leonai, kinkyk arklius! Našninkas užsilviko kaillinius ir rengėsi eiti jau į pad-

Vokietija Ir Russija Susitarė

Illinojuje Audra Užmušė 7 Ir Sužeidė 35 Asmenis Semionovas Pakliuvo

VOKIETIJA IR RUSIJA DARO SUTARTĮ.

GENOA. Pereitoj nedėlioje, bal. 16 d. bolševikų Rusijos atstovas Jurgis Čičerin ir Vokietijos atstovas Walter Ratenau pasirašė po nauja sutarčia Rapolloje. Naujoji sutartis panaikina Vokietijos ir Russijos sutartį padarytą Brest Litovske. Naujoje sutartyje abiejų šalių pasirašyta lygiomis teisėmis, ir Vokietija pripažįsta Sovietų Russiją.

Apie tos sutarties pasirašymą kitų valstijų atstovai nieko nežinojo, tad kad pamedelyje pradėjus sesiją ta žinia išėjo aikštėn, ji sutrukdė tolimesnį konferencijos bėgį. Didžiųjų valstybių atstovai įsiveidė, pertraukė sesijas. Tuo paskyrė ekspertus pertyrinėti tą sutartį. Po vieną didžiųjų valstijų atstovą tuo susiėjo pasitarti, ir nutarė vėliaus da pakviesti atstovus Čechoslovakijos, Lenkijos, Rumunijos ir Jugo-slavijos.

vadą kinkyt arklius Tuo išsyrk kaip šovė į krutinę Leonui ir atėmė gyvybę, ir Jonui šovė, tai visai nenušovė, kulka į širdį nepataikė, dar gyvenė 7 dienas. Ir buvo nuvežė į Panevėžį į ligonbūtį, kur ir mirė. O daugiau peršovė Veronikai sesutei ranką, peršovė Joną. Kai peršovė, tai ir atidavė pinigus — du šimtu tukstančių rublių, o daugiau nuėjo į kutę, pasikinkė arklį už 12 tukstančių vertės ir vėl įėjo į gryčią, nusivilko Veroniką į seklyčią ir pareikalavo auginsių žiedų. Verutė atidavė žiedus, kokius tik turėjo ir branzalietus, kad tik gyvastį paliktų. Bet jų širdys buvo turbut akmeninė, kad nepasigailėjo. Atsiklaupus ant kelių ji prašėsi, kad paliktų gyvybę ir prašė persižegnot; tik ant tų žodžių prišokęs vienas razbaininkas sako: "Mes tavė peržegnosim!" Tuo ir šovė į krutinę, tiesiai į širdį į gatava, ir kraujuose paskendo.

O piemenukė buvo pasislėpus po kubiluku, tai jinai viską girdėjo, kaip Verutė prašėsi, kad gyvybę paliktų. O daugiau vėl sugrįžo į grįčią iš seklyčios ir vėl nušovė motiną 2 sykiu. Kaip šovė, tai išsyr atėmė gyvastį. Tai motinai nebedavė savo smerčia numirti. Tai 3 ant sykiu mirė, nebuvo nė kas žvakes uždegtų. Verutė prašė, kol galėjo, kad kunigą dar parvežtu, bet neprietelį nepasigailėjo. O sam-

AUDRA UŽMUŠĖ 7 ŽMONES.

CENTRALIA, ILL., bal. 17 d. anksti išryto atėjus viesula užmušė 7 asmenis ir pavojino sužeidė 35. Nashville, Ill., suardyta penkiolika namų.

SEMIONOVAS PAKLIUVO.

Pasirodo, kad kazokų vadas Gregory Semionov, kurs kėlė "revoliuciją" prieš bolševikus Sibyre, ir kurį suareštavo New Yorke, ištikrųjų norėjo tik pervaziuoti per Ameriką ir vykti į Parįžiu, kad ten pasitarti su rusų didžiuoju kunigaikščiu Nikolajom, kaip sukelti naują kraujo praliejimą arba, kaip jis vadina — revoliuciją. Už jo nuozmumus ir amerikiečių šaudymą Semionovas buvo suareštuotas New Yorke, ir paleistas po \$25,000 kaucija, bet kad kaucijų kompanija atšaukė savo gvarantiją ir kitos kaucijos Semionovas negalėjo gauti, tad dabar jis sėdi Ludlow gatvės kalėjime New Yorke.

dyta mergaitė buvo pasislėpus.

Tai tie Razbaininkai, išrubavojo ir atėmė gyvybę Leonui ir Veronikai ir senutei, ir išvažiavo važiuoti su jo arkliu ir užsidėjo "konkolčius" ir išvažiavo ant Rozalimo, ir girdėjo kai-kurie, kaip važiuo su skambalais, mislino, kad iš Veronikos išvažiuoja piršliai. Ir atliekė už keletos minutų mergaitė verkdama, kad razbaininkai užpuolė. Mes nubėgom. Visi nusigandom, kai atradom kraujuose gulinčius: trys gulėjo grįčioje, Veronika seklyčioje. Leonas, Verutė ir senutė tai jau visai buvo nebegyvi, o Jonas, tai dar gyvas. Ir kunigą tai tuo parvežėm. Jonas gyveno 7 dienas ir mirė. Jonas labai norėjo da sugyt, bet kad nebegalėjo. Dar Jono pinigų liko penkiasdešimts tukstančių rublių lietuviškų — ir pinigų turė, ir visko, bet nebegalėjo susigydyt, kitų plaučių niekas neįdės. Buvo kulka per plaučius ir per nugarkaulį perlindus, tai pagyvenęs keletą dienų ir mirė. Butų ir Joną visai nušovė, bet kiek galėjo, tiek apsimetė negyvas. Tai su strielbų kulbo-

(Tąsa ant 8 pusl.)

REIKALINGAS ZECERIS.

Mokantis spaustuvės laikraštinį rankų darbą, malones atšaukti į "SANDAROS" ADM. 327 E St., So. Boston, Mass.

A. L. T. S. REIKALAI

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į
A. L. T. SANDARĄ.

Prie 7 kp. So. Boston, Mass.:

Kazys Grigaitis,
Kazys Sebliunas,
Pranas Adokaitis,
Krisius Mikelkauskas,
Pranas Sinkevičius,
V. Bolbin,
Pranas Firančius,
Morta Bratienienė.

Prie 18 kp., Cleveland, O.:

Povilas Stasiulionas,
Antanas Dobažinskas,
Stanislovas Banis.

Naujai atgimus 31 kp.,
Rockford, Ill.

Juozas Bacevičius,
Jonas Kaušius,
Vincas Kalasinskas,
Adolfas Savickas,
Juozas Ulinskas.

Prie 59 kp., Thompsonville,
Conn.:

Simonas Grigaliunas,
Juozas Keblikas.

ŠMEIŽIKAMS
NEVYKSTA.

Nors mūsų klerikalų laikraščiai deda visas pastangas, kad kobiauriausiai apšmeižus Sandariečius, ir tuomi, kad sulaukius Sandaros bujojimą, bet tas jiems nevyksta. Tie jų šmeižtai randa pasitikėjimą tik pas davatkas, ir klebonijų bernus. Štai, pavyzdin, paimkime kad ir So. Boston: kada vietos klerikalai pradėjo šmeižti vietos Sandariečius, tai vietos Sandaros kuopa netik kad nenukentėjo nuo jų šmeižtų, bet, priešingai, per du mėnesių laiko net antra tiek padidėjo narių. Taipgi didelės gyvumonės pasirodo ir kitose kolonijose, kaip va Rockforde, Ill. ir kitur, kur buvo susilpnėjusios arba suspenduotos kuokos, šiaudien vėl atgimsta ir pradeda veikimą. Tas parodo, kad amerikiečiai lietuviai šiaudien žiuri ne į gražius žodžius, bet į rimtus darbus, nes per pereinus keletus veikimo metus kiekvienas aiškiai suprato, kuri partija ko yra verta, ir prie ko ji veda.

Tad į darbą visi Sandariečiai! pasekime puikų bostoniečių pavyzdį, stokime energingai į darbą, o mūsų organizacija greitu laiku bus dūsyk didesnė narių skaitliumi. Tegul klerikalai leidžia šmeižtus, kiek tik jie nori, nes tai viskas, ką jie gali, nes jie šiaudien pasinėrę tvankioje politiškoje dumblynėje kapstosi, kad kaip nors iš jos išsikopti. Jie deda visas pastangas, kad kaip nors apdumti kitų akis, kad nepamatytų jų nesvarius darbelius tie, kurie iki šiol buvo jų pasekėjai. Bet rimtai mąstantį žmogų jau jie nesuvadžiaus, ir neištrauks pas save į tvankiančią dumblynę. Šiaudieną kiekvienas amerikietis lietuvis, pagyvenęs keletus metus šioje laisvoje šalyje, pamylėjo laisvą gyvenimą, ir, beabejo, jis dės visas pastangas, kad ir Lietuvoje būtų panaši laisvė, kaip kad Amerikoje. Ir kiekvienas lietuvis, norintis atsiekti tą dėsį prie Sandaros, prie tos grupės žmonių, kurie nori, kad Lietuva būtų mūsų visų laisva motina, bet ne koki vėrgė, slėgiama kokio nors "izmo."

K. J. PAULASKAS.

LAISKAS Į "VIENYBĖS"
REDAKCIJĄ.

Gerbiamas Redaktoriau:—
"Vienybės" Nr. 28, Redakcijos straipsnyje "Nuo Ryšio Patruko," kalbama apie agitaciją, koki dabar yra vedama mūsų visuomenėje, prisiartinus rinkimams į S. L. A.

Redakcija sako:

"Pastaruoju metu Amerikos lietuvių vidurinė pažangioji sriovė buvo pradėjusi labai gražiai konsoliduotis savo viduriniame gyvenime ir jau buvo galima matyti gražias pasekmes mūsų visuomenėje per taip vadinamą "partijinę discipliną," kurios vairą buvo paėmusi A. L. T. Sandara. Bereikėjo tik užmegsti artimesnių ryšių su tokios pat srovės žmonėmis Lietuvoje ir viskas būtų buvę geroje tvarkoje. Jeigu jau būtina reikalinga tautos gyvenimui tvarkytis palei gerai organizuotas partijas, tai vidurinė srovė jau buvo atsistojusi kaip tik ant šitokio kelio.

"Vienok ne visko esama gerai, jeigu partijos vairs netikėtai patenka į rankas žmonių, jieskančių savo privačio biznio. Dabar ir mūsų vidurinę srovę skaudžiai užgavo šitų žmonių aktyviškas išėjimas su meškere pasimeškierioti savo naudai..."

Toliaus kalbama apie agitaciją "Dirvoje," "Sandaroje," "Krivijoje," etc.

Isiskaičius į šitą "Vienybės" straipsnį, gaunama išpuodžio, kad "V." Redakcijai rupi įtikinti visuomenę, kad dabartinė Sandaros Centro Valdyba ("žmonės, kurių rankose yra partijos vairs") šitoje agitacijoje S.L.A. rinkimų metu "jieskanti savo privačio biznio.

Kad visuomenė nebutų klaidinama, reikalinga yra pareikšti, kad:

1) A. L. T. Sandara ir jos Centro Valdyba neturi nieko bendra su agitacija, vedama S.L.A. rinkimų metu;

2) Kandidatai, kurie yra agitatorių surašuose skelbiami, nėra A.L.T. Sandaros Centro Valdyboje; kiti jų net partijai nepriklauso.

3) A. L. T. Sandaros Centro Valdybos nariai jokio asmeniško biznio nejieško, dirbdami iš pasišventimo partijos darbą ir aukodami jai savo laiką, spėkas ir pinigų.

Toliaus, "Vienybė" sako, kad Redakcijai "labai matytis, kad šitą darbą varo žmonės vistiek arti stovinti prie S.L.A. Valdybos ar jo Centro." Taigi ir čia mums tenka pastebėti, kad A. L. T. Sandaros Centro Valdyba jokių ryšių neturi su S.L.A. Valdyba ar jo centru.

Šitai pareikšdamas, apgalvestauju, kad "Vienybės" Redakcija įžiūrėjo nesamą jungę tarp Sandaros ir S.L.A. agitatorių. A. L. T. Sandaros Centro Valdyba tačiau gali tarti "Vienybės" Redakcijai ačiū už teisingą pastabą straipsnio pradžioje.—Centro Valdyba deda visas jėgas tam, kad konsolidavus vidurinės srovės jėgas vieną partijos centrą, ir tas darbas, kaip matome, gana sėkmingai eina. Sandaros ryšiai su Lietuvos Valstiečių Sąjunga jau įeina tokion vagon, kad mūsų partijos veikimas įgyja žymios

reikšmės Amerikoje ir Lietuvoje.

Todėl būtų labai pragaištinga, jei kam nors rupėtų trukdyti partijos darbą, remiantis kad ir tokiais mūsų visuomenėje įvykiais, kaip S.L.A. rinkimų kampanija, kurioje Sandara, kaip partija, nedalyvauja ir su kuria nieko bendra neturi.

V. K. Račkauskas,
A.L.T.S. Pirmininkas.

Del Bendrojo Darbo Su Krikšč.-Demokratais

Veikėju konferencijos, lapkričio 30 d., 1921 m., išrinktoji Komisija paruošė (Atstovybės Sekretoriatui gelbstint) Statutą naujai projektuojamam bendrojo darbo komitetui, vardu Lietuvos Respublikos Rėmėjai. Konferencijos sutarimu, Statutas turi būti priimtas centralių politinių organizacijų, kaip tai A. L. T. Sandaros, R.-K. Federacijos ir, jei bendran darban ateis socialistai, — tai ir Soc. Sąjungos.

Statuto projektą išsiuntinėjo Atstovybės Sekretoriatas. 16-tai dienai kovo, 1922, Atstovybės paskirta buvo susirinkimas, kuriame turėjo būti galutinai priimtas Statutas ir sudaryta Liet. Respublikos Rėmėjų Komitetas iš atstovų nuo centralių politinių partijų — Sandaros, Federacijos ir Sąjungos. Susirinkimam atvyko atstovai nuo Federacijos ir nuo Piliečių Sąjungos. Sandaros nei Sąjungos atstovų nebuvo. Sąjunga, kiek numanoma, nebuvo gavusi pakvietimo, nei negavo Statuto projekto. Sandara nepriėmė atstovų, nes Sandaros Centro buvo suprasta, kad Statutas, su pastabomis, grįžta dar Statuto Komisijai, kuri buvo konferencijoje (lapkr. 30 d.) išrinkta, ir tikslai po to bus galima organizacijų atstovams tartis del Statuto priėmimo. Kadangi susirinkimo neįvyko, tad susirinkusieji kovo 16 d. paskyrė balandžio 3 d. sekančiam visų komisijų susirinkimui. Buvęs ten Sandaros pirmininkas pareiškė, kad Sandara paskirs tai dienai savo Komisiją, jei Atstovybės ir kitų dalyvavusių (kovo 16 d., 1922), manoma, kad Statuto nebereikia grąžinti Statuto Komisijai.

Kadangi krikšč.-dem. organai, komentuojami Amerikos lietuvių visuomenės įvykius, stengiasi parodyti Sandarą ir Sandariečius esant priešingais valstybiniam darbui, tad skaitau reikalingu pranešti visuomenėi Sandaros nusistatymą taip Liet. Resp. Rėmėjų Statuto klausime, taip ir klausime bendrojo darbo su krikšč.-demokratais.

Am. Liet. Taut. Sandaros Centras, atsakydamas Atstovybei į jos laišką, priekuriu buvo L. R. R. Statuto projektas, padarė sekantį pareiškimą:

"Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara, gavusi g. Tamistų atsiųstą Lietuvos Respublikos Rėmėjų Statuto projekto nuorašą, rūpinosi atsiklausti savo kuopų jų nuomonės dėl projektuojamo bendro Lietuvos labai darbo. Šis laiškas yra Sandaros ir didžiosios pažangiosios visuomenės dalies nusistatymų paremtas.

"Sandara nuo pat pradžios savo gyvavimo buvo karšta Lietuvos valstybinį darbą Amerikoje rėmėja. Jos rūpesniu sudarytasai Lietuvos Nepriklausomybės Fondas davė Lietuvos valstybės darbui Europoje (taip Paryžiuje, Taikos Konferencijos metu, taip ir pačioje Lietuvoje) arti 75,000 dol. Vėliaus Sandaros pažūrų žmonės Amerikoje visomis savo jėgomis rėmė Amerikos Lietuvių Centralį Komitetą, Lietuvos Laisvės Paskolą, rinkliavas aukų įvairiems Lietuvos valstybės reikalams: gyno komitetui, Raudonajam Kryžiui, Vilniaus atvadavimo reikalams ir tt. Ir su pasidžiaviu Sandara gali pareikšti, kad visi pinigai, kurie tik buvo Sandaros narių ar jos kontroliuojamųjų įstaigų surinkti, liko atiduoti Valstybei jos reikalams ginti. Taigi ir dabartiniu momentu, kada Lietuvos Atstovybė Amerikoje kviečia Amerikos lietuvius į bendrą darbą Lietuvos Respublikos labui, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara gyvai atsiliepia į tą pakvietimą ir reiškia tikro noro Lietuvos valstybės reikalams dirbti. Tačiau Sandara, pirm ne kaip sutiks eiti bendran darban su partija, kuri Lietuvos valstybės darbe buvo ir yra griežtai kitokio, ne kaip Sandara, nusistatymas, skaito reikalingu statyti kaikuarias sąlygas, butent:

Statuto klausime.

"1) Naujoji organizacija, sudaroma iš Piliečių Sąjungos ir Paskolos Stočių, turi būti pavadinta LIETUVOS PILIEČIŲ SAJUNGA.

"Argumentas: Pil. Sąjunga jau veikia ir nemaža darbo yra padariusi. Jei būtų kas reikalinga, tai jei bent tiek, kad pakeisti ir praplėsti kaikuarias Pil. Sąjungos Statuto vietos, — jei to reikalautų krikšč.-demokratai.

"2) Organizatyviam darbui ir bendrai imant darbams Amerikoje turi būti skiriama bent 25% iš bendrų įplaukų, o ne 10%.

"3) Atsakomybė prieš Amerikos visuomenę už išdą yra Komitete, ne Atstovybėje, tad ir pinigai yra sudedami Komiteto vardu, ir jis kas trys mėnesiai atsiskaito prieš Atstovybę ir visuomenę ir pinigus perduoda Lietuvos Respublikai.

"Tai tiek kaslink Statuto projekto.

"Klausime bendrojo darbo — A. L. T. Sandara nori, kad taip rimtas ir svarbus darbas, kaip organizavimas fondo Lietuvos Valstybei, būtų pasekmingai atliekamas. Kad tame darbe ištikimųjų būtų valstybinis nusistatymas, kad tas darbas duotų stambias valstybei pajamas, kad jis nebutų kreipiamas partijų vėžesna, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara skaito būtina reikalingu statyti šitokias išlygas:

"1) Lietuvos Paskolos darba turi vesti Lietuvos Finansinė Misija, o ne iš Amerikos lietuvių tarpo paskirtas žmogus ar žmonės.

"Argumentas: Dabar vedamojo paskolos vėjaus visiškas nepasisekimas puola ant paskolos vedėjo p. J. Bielskio ir išdalies ant paties atstovo Čarneckio. Nei vienas, nei kitas nemokėjo (ar gal nenorėjo) įtraukti darban visas sroves ir neleistų joms visu paskolos vėjaus metu rinkti aukas grynai partiniams reikalams (pav. dabar vedamasai triukšmingas vėjus Tautos Fondo reikalams). Nieko

panašaus nebuvo, kuomet čia dirbo buvusioji Finansų Misija. Tai viena. Antra — nežiurint, kiek teisingai vedama yra darbas, nei Dr. Bielskis, nei kitas Amerikos pilietis neneša atsakomybės prieš Lietuvos vyriausybę. Atsitikime kokios nors nelaimės, Lietuvos Valstybės fondai galėtų būti pavojuje.

"2) Iš Lietuvos Atstovybės Amerikoje turi rezignuoti p. Mastauskas.

"Argumentas: Paskyrimas p. Mastausko Atstovybės juriskonsultu buvo pasitiktas visa eile protestų iš įvairių Amerikos lietuvių kolonijų. Amerikos lietuvių, visa pažangioji jų visuomenė, nemanoma, kad p. Mastauskas gali būti tiek naudingas Lietuvos reikalams Amerikoje, kad jo buvimas, neatsižvelgiant į protestus, Atstovybės nariu, būtų pateisinamas.

"3) Lietuvos Vyriausybė turi atsiųsti Amerikon Lietuvos Valstybės Atstovą, turintį prityrimo diplomatiniam darbe ir mokantį anglų kalbą.

"Argumentas: Am. Liet. Taut. Sandara dabartinio atstovo p. Čarneckio asmeniui neturi nieko užmesti. Tačiau keletas mėnesių jo buvimo Amerikoje parodė neigiamas pasekmes: a) propaganda Lietuvos pripažinimo reikalu visiškai užmesta; b) nereaguojama į skleidžiamas Amerikos spaudoje provokacines žinias apie Lietuvą; c) Suv. Valstijų valdiškose sferose Lietuvos klausimas yra visiška nuslopintas; d) p. Čarneckio atstovavimo laiku valstybinis darbas tarp Amerikos lietuvių yra visiška numarintas ir leista išnaudoti visos priemonės grynai partiniam krikšč.-demokratų veikimui; e) p. Čarneckis, nežiurint jo tikro džentelmoniškumo, nemokėjo tiek skaitytis su Amerikos lietuvių ir jų organizacijomis, kad gavus jų visiška paramą Lietuvos valstybės darbams; f) p. Čarneckio nemokėjimas anglų kalbos yra pragaištinga aplinkybė valstybei, kuri siunčia Amerikon atstovą ne parodai, bet darbu Amerikos sferose, — kitų šalių valdininkai atvykstantie Amerikon ir nemokanti šio krašto kalbos, Amerikiečių yra skaitomi įžeidimu Amerikai.

"4) Tautos Fondo surinktos valstybės reikalams aukos turi būti perduotos valstybei be jokio vilkinimo.

"Argumentas: Amerikos lietuvių visuomenė yra žinoma, kad krikšč.-dem. įstatymas, kad tas darbas duotų stambias valstybei pajamas, kad jis nebutų kreipiamas partijų vėžesna, Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara skaito būtina reikalingu statyti šitokias išlygas:

"1) Lietuvos Paskolos darba turi vesti Lietuvos Finansinė Misija, o ne iš Amerikos lietuvių tarpo paskirtas žmogus ar žmonės.

"Argumentas: Dabar vedamojo paskolos vėjaus visiškas nepasisekimas puola ant paskolos vedėjo p. J. Bielskio ir išdalies ant paties atstovo Čarneckio. Nei vienas, nei kitas nemokėjo (ar gal nenorėjo) įtraukti darban visas sroves ir neleistų joms visu paskolos vėjaus metu rinkti aukas grynai partiniams reikalams (pav. dabar vedamasai triukšmingas vėjus Tautos Fondo reikalams). Nieko

jos padarytų valstybei ir visuomenėi užgana.

"Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara dar kartą pareiškia esanti pasiryžusi dirbti Lietuvos valstybės bendrą darbą su kitomis Amerikos lietuvių partijomis. Viršiaus išdėstytosios sąlygos yra Sandaros skelbiamos tuo tikslu, kad Amerikos lietuvių visuomenė ir Lietuva žinotų, jog pasekmingas darbas tegali būti tik tuokart, jei prie jo eina bendru susipratimu, prašalinus tas kliūtis, kurios gali trukdyti darbą. Sandaros nuomone, viršiau paduotosios sąlygos yra nebediskusuojamos. Jei jos bus priimtos ir išpildytos, tai Am. Liet. Tautinė Sandara panaudos visus prieinamus jai šaltinius ir įrankius sėkmingam darbui, net jei tas turėtų atsiliepti ir ant Sandaros, kaip partijos, interesų. Netolimoji praeitis parodo, kad Sandara visados valstybinį darbą statė augščiaul už partijos interesus ir to reikalavo iš kitų, tačiau kitos partijos, net sunkiausiose Lietuvos istorijos valandose, dirbo tiktai savo partijinį darbą.

"Jei viršiau išdėstytosios sąlygos nebus priimtos ir išpildytos, tai Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara jieskos priemonių ištikimam tarnauti Lietuvos Respublikai kitokiais budais."

Šitoksai A. L. T. Sandaros nusistatymas yra užgirtas netikėtai organizuotųjų A. L. T. Sandaros narių, bet ir tos tautininkų dalies, kuri dar Sandarai nepriklauso. Jų nuomonės A. L. T. Sandara atskleidė visose eilėje konferencijose, kuriose eilėje kaimaip A. L. T. Sandaros pirminkui, teko dalyvauti.

Krikšč.-demokratų spauda, aiškiai man suprantamu tikslu, stengiasi įtikrinti savo skaitytojus, buk tautininkai nenorį dirbti valstybės darbo, buk jie jo niekadose nenoręje dirbti ir buk visas nuopelnas už atliktuosius Amerikoje Lietuvos labai darbus einas vieny tiktai krikšč. demokratų kreditan. Įrodinėti, kiek neteisinga yra tiko agitacija prieš tautininkus, nėra reikalo. Tik-tai tautininkų pasišventimo valstybės darbui dėka, Amerikos krikšč.-demokr. stiprino savo partiją, ir dabar jau kontroliuoja visas valstybines pozicijas, taip Lietuvoje, taip Amerikoje. Sandara nepavydi tų pozicijų krikšč.-demokratams, tiktai apgalvestauja, kad jie ne tiek tarnauja valstybei, kiek savo partijai. Valstybei yra žalinga, kad paskolos darbas yra rankose vieno asmens, Amerikos piliečio; kad Lietuvos atstovas nevaldo šio krašto kalbos; kad Atstovybėje yra juriskonsultu žmogus, prieš kurį visa pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė kėlė protestus; kad paskolos vėjaus laiku visa krikšč.-demokratų spauda tiktai savo partijos vėjus vedė. — Šitie faktai ir dedama pamatan Sandaros pareiškstų sąlygų, sudarant bendrąjį tarpusroviniį Komitetą.

V. K. Račkauskas,
A. L. T. S. Pirmininkas.

REIKALINGI
DARBININKAI

Norintieji prisidėti prie demokratinio ir laisvo Lietuvos kultūros ir politikos vystymosi atsiskaukite prie: Lietuvos Politinis Izdas 3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

GERMELSHAUSEN

IS VOKIŠKO. LEGENDA.

(Pabaiga)

Perėjė kelias gatves, jie atsitiko senam kapinyne už miesto sienos. Gerdutė liepė Daumontui palaukti, ir nubėgo apžiūrėt savo motutės kapą. Daumontas, laukdamas jos, apžiūrėjo vietą. Visi paminklai buvo samanomis apaugę; vieni iš jų nuvirte, kiti pakrype. Pasi- lenkęs jis perskaitė parašą ant vieno akmens, kuris išrodė labai senas. Data ant jo buvo 1389 metų! Manydamas, kad tai tašytojo klaida, apžiūrėjo kitus. Ant visų datos buvo keturiolikto-penkiolikto šimtmečio! Vis dar netikėdamas, priėjo prie Gerdutės ir perskaitė parašą ant jos motinos paminklo. Pasirodė, kad mirus 1434 metais! Jis bėgalo nustebo, ir jau buvo beklaušias Gerdutės apie tuos paminklus, bet susilaikė, nes Gerdutė verkė, ir jam pagailo jos. Netrukus, ji pasikėlė ir rengėsi eiti. Ji pradėjo pasakoti jam, kad tą vakarą bus didelis balius miesto svetainėje. Bekalbėdamas, jis užmiršo apie paminklus ir datas.

Jiems sugrįžus į miestą, varpas pradėjo skambinti. Juokdamas, Daumontas paklausė:

—Ar tamistų varpas pagavo šaltį, ar sutruko?

—Jis yra sutrukęs, bet mes nepaisom, nes niekas, net pats kunigas, neina į bažnyčią, išskiriant zakristijoną.

—Kodel taip? — paklausė Daumontas, vėl nustebes.

—O, todel... Bet mes turim skubint, nes pavėluosim nueit į balių.

Pasiskubinę, jie greitai laiku pasiekė namus. Daumontas, pasiėmęs savo ryšulį, nuėjo į jam parodytą kambarį, ir, kuomet sugrįžo persirengęs, rado šeimyną be laukiančią jo. Visi linksmi išėjo, ir traukė su kitais žmonėmis link svetainės, kurios žiburiai iš tolo buvo matyti. Pakeliui, Daumontas išgavo nuo Gerdutės prižadą, kad suteiks jam mažiausia penkius šokus!

Svetainė jau buvo pilnutėlė, kuomet jie įėjo. Gerdutė apvedė jį apie visą svetainę ir supažindino su jaunuomene, kuri šnekučiavosi bureliais: ne tyliai, mandagiai, bet visu balsu, tarytum stengdamies užrekt viens kitą. Prie to viso prisidėjo muzikantai, pradėdami taip smarkiai duduoti bei groti, kad Daumontui net ausis užtrenkė. Matydamas, kad jaunimas rengias šokti, jis susijieškojo Gerdutę, ir abustojos savo vietosna. Nevienas nepasiliko stovintis kurkampe — visi šoko nesvietiską šoki, sukos po kambarį, kaip lapai, rudens vėsulos blaškomi. Daumontas manė, kad greit užbaigs tą šoki, bet kurgi! Pusė valandos praėjo, bet muzikantai putė savo dadas tuom pačiu smarkumu, ir šokikai sukos, kaip pašėlę, visai nenuvergę.

Staiga, netikėtai, visi sustojė, klausydami aty-džiai. Viens, du, trys, keturi, penki, šeši, septyni išmušė laikrodžiai didžiajam miesto bokšte. Kuomet garsas pranyko, visi giliai atsiduso, ir vėl pasileido šokti. Tas pats atsitiko aštuntą, devintą, dešimtą ir vienuoliką valandą. Po vienuolikai, pasiskyrė poromis ir nuėjo val-

Auksutė.

gamajin, kur didelė puota buvo priruosta. Čia taipgi jie linksminosi su nenuilstančia energija. Daumontas su Gerdute neatsiliko nuo tų linksmybių. Pabaigęs valgyt, Daumontas paėmė vyno stiklą, ir augštai iškėlęs, pamurmėjęs kelius žodžius, išgėrė jį. Gerdutė, temydama tą, užklusė:

—Keno sveikatai tamista išgėrei?

—Mano močiutės.

Išgirdus tuos žodžius, Gerdutė nuliudo ir beveik visai nekalbėjo. Keletą minučių prieš dvyliką, ji paėmė jo ranką, ir išsivedė laukan.

—Kur tamista vesi mane? — paklausė Daumontas.

—Tuoj dažinosi. Tik meldžiu skubint — atsakė ji trumpai, ir pradėjo bėgt, vis laikydama jį už rankos. Pribėgus prie jos namų ji paleido ranką, įbėgo į vidų, ir tuoj išbėgo, nešina karnors. Daumontas norėjo vėl paklaust jos, ką ji manė daryt, bet nebuvo galima, nes ji, vėl paėmus jį už rankos, bėgo smarkiai, tempdama jį paskui save. Taip jie prabėgo svetainę, tamsius namus, miesto sienas, ir pasiekė tą pačią vietą laukuose, kur buvo pasitikę dienos laike.

Nepaisant, kad buvo beveik vidurnaktis, viskas buvo aiškiai matyt, nes dangus buvo labai giedras, ir mėnulis skleidė šaltus, sidabrinus spindulius tarp medžių. Čia Gerdutė sustojė, ir įdavė jam ką ji nešė.

—Štai tamstos ryšulys. Negrįžk miestelin.

Daumontas jautėsi skaudžiai užgautas, ir, nepaleisdamas jos rankos, pratarė:

—Delko taip beširdiškai pravarai mane? Kuomi aš prasikaltau? Ne, aš nepasibalsiu čia — eisiu atgal su tamsta.

—Ne, ne, tas negalima! — ji sušuko uždusiu balsu: — Bet jei prižadėsi nesijudint iš šios vietos per penkia minutes, rasi mane laukiančią tavęs prie svetainės.

—Gerai, prižadau — jis atsakė.

Ji nususuko eit, bet lyg atsiminus ką, atsigrįžo, ir, apkabinus jį, prispaudė savo šaltas, šaltas lūpas prie jo veido. Tada nepaprastu greitumu nubėgo į pakalnę.

Vos pranyko iš jo akių, kaip iškilo baisi audra. Dangus aptemė, vėjas putė, ir iš miestelio buvo girdėti žmonių riksmas, gyvulių baubimas, ir muzikantų šėtoniškas grojimas. Daumontas manė, kad tai pasaulio pabaiga. Bet kaip staiga užėjo šturmas, taip greit jis pranyko, ir vieton didelio užimo, buvo nežmoniška ty-la.

Daumontas leidos pakalnėn į miestelį. Dideis buvo jo nustebeimas, kuomet, vieton ėjimo minkšta žolė, jis įklimpo į purvynus. Jis sukos šen ir ten, bet vis ant vietos. Ant galo, desperacijos paimtas, jis pradėjo šaukt Gerdutę. Nieks neat-siliepė, tik jo balso aidas tyčiojosi iš jo.

Per ištisą naktį jis klaidžiojo. Auštant iš dideljo nuovargio jis atsisėdo, ir laukė, pats nežinodamas ko. Pamatęs ateinantį seną žmogų su šunim, jis pribėgo prie jo ir paklausė:

—Susimildamas, ar tamsta negalėtum pasakyti, kuriam šone yra Germeisrausen?

Senis apžiūrėjo jį aty-džiai, manydamas, kad pamisęs, persizegnojo dievo-baimingai ir giliau balsu atsakė:

—Apsergėk Dieve, negaliu pasakyti.

—Na, tai pasakyk, kur arčiausias miestelis? — dar klausė Daumontas, manydamas, kad tokiu budu suzi-nos.

—Arčiausias, tai Viktor-namiai, ir aš manau, kad butų geriausia, jei tamista ten keliautum, nes išrodai labai nuvargęs. Aš ten dabar einu, galiu parodyt keli-ą.

Daumontas paklausė se-nio, ir nuėjo su juom į Vik-tolnamius. Ten jis pasilsėjo, ir išėjo pasiklaust apie Ger-melshausen. Sutiko vieną savo draugų, bet jo nepaži-no — plaukai per tą vieną naktį buvo visai pabalę!

Jis klausinėjo pas visus apie Germeisrausen, bet niekas jam negalėjo pasakyti. Ilgai, ilgai po to, jis dažinojo, kad penkioliktam šimtmetį vienas popiežius taip prakeikė gyventojus miestelio už nepildymą jo tiesų, kad tas miestelis susmuko į žemę, ir tik vieną sykį per šimtmetį iškyla. Tą dieną jo gyventojai linksminasi kiek išgalėdami. Tuomi miesteliu buvo Germeisrausen!

ATSAKYMAS AUKSUTEI

“Sandaros” No. 7 tilpės straipsnis po vardu “Visoms Moterims ir Merginoms”. Minėta straipsnį perskaičius matosi didelis nusistebėjimas iš moterų ir merginų, kurios prisirašiusios prie Sandaros kuopų nieko gero nenuveikusios. Gi to negana ir pačios dingusios. Toliaus sako, kad moters ir merginos rupintųsi prirašyti daugiau gražiosios lyties prie minėtos organizacijos. Tai butų gerai padirbėti, bet kad jos toj organizacijoj nesilaikys tai paliudys sekan-tis pareiškimas: beveik kiekviename kuopos susirin-kime girdisi iš susirinkusių baisesiausia neapykanta ant katalikų, kame klerikalai šiokie, klerikalai tokie. Žodžiu sakant, gatavi tuos katalikus šaukšto vandenyje prigrindyti. Jie nesirupina žmones vesti prie vienybės, tik prie suardymo stumia įsireižę. Tai kaip pusiau die-votai merginai arba moterei įgauti noras dirbti organizacijos labui? Pagalvokit se-sutės. Vien girdisi: nepasi-duokim klerikalams, mes ne-turim jiems galvas nulenkti! O pas klerikalus irgi yra tokių pat pašinų, del kurių, galima sakyti, nesupratimo negal buti pasisekimo orga-nizacijai. Kaip žmogus gali mylēt tokią besiedą, kurioje jis statomas ant išjuokimo?

Rodos Sandaros organizaci-jos principai nerodo varžyt žmogaus įsitikinimu. Man rodos žmogaus įsitikinimas paliekamas jam pačiam, ir pakol nebus tinkamai su-ptvarkyti susirinkimų pro-gramai, patol moters ir mer-ginos nemylės prigulėti mi-nėtoj organizacijoj arba joje prigulėdamas energingai darbuotis.

Tai štai kame to viso prie-žastis, dėlko taip yra. Rožė.

REDAKCIJOS PASAR-GA. Augščiau tilpės gerb.

“Rožės” straipsnis aiškiai rodo, kad ji iš širdies kalba, kad jai tikrai rupi visuome-nės gerovė ir santaika. Visas vargas su gerb. “Rožė” yra tai, kad ji neatskiria “kata-liko” nuo “klerikalo,” t. y. tikėjimo nuo politikos. A. L. T. Sandara nieko neturi nė už, nė prieš katalikystę, bet prieš klerikalizmą kariauja ir kariaus iki paskutinios. “Sandara” nieko nesako tiems žmonėms, kurie eina į bažnyčią, klauso šv. mišių, eina išpažinties ir atlieka kitas tikėjimo pareigas. Bet kas kita, kada kunigas išei-na iš tikėjimo srities ir prisidengęs katalikyste varo politiką. Jei tokio kunigo politika yra naudinga Lietu-vos darbo žmonėms, “San-dara” jam nieko nesakys. Bet jeigu toks kunigas palaiko politiką, kokią dabar Lietuvos klerikalai varo, “Sandara” ne-tylės! Ir štai dabar netyli, kada klerikalai nori nus-kriausti Lietuvos bežemius ir mažžemius, patys sau ir savo draugams ponams pa-vesdami dvarų žemes. Tai ne KATALIKIŠKAS dar-bas, kada kunigai apvogda-mi vargšus savinasi jų žemes; ne katalikiškas darbas, jei ant visuomenės vargšų nori uždėti tokias taksas, kad butų iš ko mokėti algos kunigams, kurie ir taip už kiekvieną patarnavimą ima pinigų ir dvarų žemes savi-nasi; ne katalikiškas darbas, kada kunigas gauna dispen-są nelaikyti mišių, kad galėtų buti ministriu ir užsi-imi šmugeliavimu! Kunigas išsizadėjęs mišių, pasto-jęs ministriu ir šmugeliav-jantis — tai katalikystė!

Kad kunigai, patys tingė-dami mokinti vaikus tikėji-mo, nori, kad svietiškieji mokytojai vaikus to mokin-tų — tai taipgi ne katalikys-tė, tik tingėjimas, o juk Tingėjimas yra vienas iš “septynių smertelnų griekų” katalikų tikėjime. Ne katali-kystė ir tada, kad kunigas lenda į svietiškąją valdžią ir mokyklas — tai politika, tai kuniginė politika, paprastai vadinama klerikalizmu. Kunigija (kleras) pati gėdina-si klerikalizmo ir visur jį stengiasi padengti tikėjimu. Pavadink klerikalą klerika-lu — jis baisesiausiai supyks. Mat, karčios teisybės niekas nemėgsta. Kur didžiama žmonių yra apsišvietę, to-kiose šalyse klerikalizmo negali buti, nes žmonės aiškiai atskiria tikyba nuo klerikalizmo. Apšviestose šaly-se kunigai daboja tik bažny-čią, o svietiškąją politiką varo svietiškieji žmonės. Pa-žiūrėkite Amerikoje — kur jus čia matot politikierių kunigą? Niekur! Jų čia į po-litiką neįsileidžia, nes čia žmonės atskiria tikyba nuo klerikalizmo. Lietuvoje žmonės tamsesni, tai kunigai sumanė tuomi pasinau-doti ir varo klerikalų politi-ką vardu tikėjimo, vardu katalikystės! Ir daugeliui žmonių apdumė akis, ir kunigai įgijo valdžią. Ir prišmugeliav! Iš jų tokios politikos skriauda Lietuvos vargšams ir skriauda bažny-čiai, kurios autoritetas nu-puldytas. Sandariečiai did-žiujomoje yra geri katalikai, kurie jau išmoko atskirti klerikalizmą nuo katalikys-tės. Jei A. L. T. Sandaros kuopos susirinkime kas pa-kelia balsą prieš tikėjimą, tokį reikia sudrausti. Bet prieš klerikalizmą reikia kariauti visiems. Gerb. “Ro-žė” giliau išgilinus į šį klau-

simą pati ne kitaip elgsis. Tik reikia pagalvoti ir gy-venti savo protu.

Tikimės iš gerb. “Ro-žės” kitokio laiško sulaukti, nes gaila butų, jei ją su jos teisybės troškimu amžirai pasigautų klerikaliskieji mekleriai.

A. RAMANAUSKAS

(Autobiografija, parašyta “Tėvynės” kalendoriui.)

Esmiu gimęs sausio 3/16 d., 1865 m. kaime Randamonis, Merkinės valsčiaus, Trakų pavieta, Vilniaus gū-bernijos iš tėvų Jono ir Ka-zimierkos Zinkievičiūtės. Augant prie tėvo, katras ir buvo mano pirmu mokyto-ju (mano tėvą visa apielin-kė ir vadino daraktorium, nes jisai per daug metų žie-momis mokino kaimiečių vaikus). Pabuvus pradinę mokyklą ir išlaikius ekzami-ną, patekau į pagelbininkus raštininko savo valsčiu-je. Ten bedirbdamas, moki-nausi privatiniai pas Timo-fejeva, nes į augštesnę mo-kyklą leisti, delei lešų, tėvas neišgalėjo. 1888 m. persikė-liau į Varenos valsčių ir kviečiamas Pasredniko Bie-lickio dirbti kanceliarijon Pasrednikų suvažiavime, Trakuose, parvažiavau Mer-kinėn išsiimti pašportą, bet staršina Tamošius Baka-nauskas ir raštininkas Ni-kolajevs, mane neišleido, prašydami pasilikti, ant ko ir sutikau. Mirus Nikolaje-vui, buvo Pasredniko pa-vesta man vesti valsčiaus raštinynčią. Po keleto mėne-sių buvo atsiųstas raštinin-kas Andrejevas (tas pats, su katruo persiskyrė Varenoj). Potam vėl persikė-liau į Vareną, prašomas staršinos Kazilionės ir raš-tininko Nikitino. Prašalinus paskutinį už praleidimą kai-mū Salovartės ir Maskaukos 105 rub. 84 kap. (praužė Vil-niujė), vėl vedžiau raštinyn-čios visus reikalus, katruos man pavedė staršina įsakius posrednikui. Po kiek mėne-sių tapo atsiųstas raštinin-kas Rubanovas ir aš persi-kėliau į Nedzingės valsč. raštinę, kur gavau laišką nuo Liesničiaus N. Brenno, 3 Trakų Liesničestvos, kvie-čiantį pas jį už raštininką. Spalių 15 d., 1890 atvykau į Niemaninius ir užėmiau raštininko vietą pas Bren-ną, iš ten perkėlėm savo bu-veinę, į Vareną, ir aš budam-as apie 25 m. amžiaus pra-dėjau reikalauti savistovios vietos — tarnystės, bet nuo manęs pareikalavo ar prisirašyti prie protestonų, ar priimti stačiatikių tikėjimą. Suprasdamas, kad religija nepermainys mano dorumo, atmečiau tą propoziciją, ir palikau Brenną vasario 19 d. 1892. Pabuvus pas tėvą kiek dienų, atvežė mane tėvas į Marcinkonių Stotį ir leidausi kelionėn per Bremeną į laisvą Ameriką laivu “Dres-den”. New Yorkan atvykau balandžio 27 d., 1892. Čion iš-lipęs nuvažiavau pas brolių Joną ir Lincoln, Mass. Į ke-lėtą dienų atlankiau seserį Ursulę ir švogeri Joną Žvai-raitį, katras mane ir atvežė į New Yorką mokinantis ant siuvamos mašinos prie kriaučių. Patekau gyventi pas žinomą New Yorkie-čiams A. Lesniauską — jisai gi ir mokino mane ant mašinos. Pramokęs kiek par-grįžau į Bostoną ir gyvendama pas švogeri Žvairaitį, Somerville, Mass. radau daug pas jį visokių laikraš-

čių: “Vienybė Liet”, “Uki-ninką”, “Varpą” ir kitus, ko-ki jau tuokart buvo eję.

Skaitydamas tuos laikraš-čius, įgavau daugiau žinių apie Lietuvą ir lietuvius. Į-stojęs į šv. Kazimiero Drau-giją (ir dabar priklausau), katra įstojo į Sus. L. A. Ski-lus Susiv. 16 Seime, ėmiaus palaikyti tautiečių pusę. Žinoma, palaikėm savo draugiją prie S.L.A., taipgi mano pastangomis prisira-sė prie Sus. ir šv. Kazimiero Draugija iš Nashua, N. H., katros yra mano organizuo-tos su pagalba kelių vietinių. Tuomet tankiai lankiau ap-linkines lietuvių kolonijas su prakalbomis, agituoda-mas už Sus. ir T.M.D., katros buvau sekretorium per 6 metus. 1904 m. prikalti-bėm Jeronimą Vaičiūną va-žiavau į mokyklą Ruskin College, Glen Ellyn, Ill. mo-kytis anglų kalbą, atvykau rugsėjo 14 d. Radome tenai A. Martišių ir Adomą Juš-ką (dabar daktaras) pir-miaus susirašius. Musų mo-kykla apie Kalėdas bankru-tijo ir šiaip-taip žiemą per-gyvenę (dar mokino, tik sa-vo reikėjo valgyti) pavasarį persikėliau į Valparaiso College (dabar University). Čion pagyvenęs keletą sa-vačių ir apsipažinęs su mo-kyklos sąlygomis, parašiau į “Lietuvą” atsišaukimą, kviečiantį lietuvius į tą pri-einamą mokyklą. Tuom už-interesavau nemažai trokš-tančių ir gavau iš viso 87 laiškus. Iš pradžios atsaki-nėjau laiškais, o paskiau per laikraščius. Į Rudenį atvyko mokiniai Safranauskas, Ši-leika, Struckus, Sedvydis, Petraitis, Leonas Braškys ir kiti, taip kad apleidžiant man mokyklą lapkr. 10 d., 1905, palikau apie 14 lietu-vių mokinių. Apšilikau Chi-cagoj iki 21 Seimui S.L.A., katrami ir buvau delegatu nuo šv. Kazimiero Dr. So. Boston. Birželio 5 d. aplei-dau Chicagą, o rugsėjo 6 d. 1906 m. įkuriau krautuvę Dry Goods (marškinių, kal-nierių ir kitų apredalų) Lawrence, Mass., o vasario 1 d., 1907 man duota paštos skyrius No. 12 ir nuo Essex gatvės persikėliau į 99½ Oak St. Prie tam įsteigiau laivakorių agenturą ir Pir-mą Lietuvos Banką, Mass. valstijoje. Bedirbdamas uo-liai su savo žmona, nupirkome nuo lenko Glowackio nuosavybę gegužės 13 d., 1913 m., susidedančią iš dvie-jų namų ir pleciaus 40X93 ant kampo Oak ir Short gat-vių, kur jau laikiau savo ofi-są ir krautuvę (ir dabar lai-kau). Mano ofise užsilaike S.L.A. kuopa, susitvėrė A. L. T. S. kuopa ir abelnai prakilnūs darbai lietuystės labui atsilieka.

Lapkričio 5 d., 1905 m. iš-laikiau valdišką egzaminą tulko prie immigracijos De-partmento. Dabar esmi No-tariušas ir Taikos Sudžia (Justice of the Peace). Biz-nyje bunant darau viską, kad palengvint musų žmo-nėms jų gyvenime, bet ar jie mane supranta, nežinau.

Prie šios a. a. A. Ramanausko autobiografijos turim pridēt, kad jis paliego, atlikė sunkią operaciją ir, rodos, jau ėjo prie sveikatos. Savo biznį perleido Urbszo, Sekys & Co. ir pats su šeimyna išvažiavo į Kaliforniją, kur švelniam ore manė atgauti sveikatą, bet šių metų sausio 24 d. 6:30 val. vak. nelaboji giltinė išplėšė iš šios pasaulės tą didį Sandaros draugą.

SANDARA

"THE LEAGUE"
Published Every Thursday at South
Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL
LEAGUE OF AMERICA,
VINCENT J. SZLIAKYS
Editor.
K. J. PAULASKAS
Business Manager.
827 E Street,
Boston 27, Mass.

SANDARA
Savaitinis laikraštis
Leidžiamas kas Ketvergas
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS
SANDAROS
Prenumerata turi būti apmokama
la viršaus. Prenumeratos metas skai-
tosi nuo dienos užrašymo.
Pinigus geriausia siųsti Pašto Mo-
ney Orderiu, adresuojant:
Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.50
" " " Kanadoje \$2.75
" " " (Užsieniuose) .. \$3.00

Entered as Second - Class Matter
January 14, 1914, at the Post Office
Boston, Massachusetts, under the Act
of March 3, 1879.

Apžvalga.

DVASININKAI IR DVARININKAI.

Mus tėvai pamena tuos
laikus, kada buvo baudžia-
vos Lietuvoje. Tada kunigas
galėjo būti tik iš bajorų.
Mužiko vaikas net nė mo-
kyklos negalėjo lankyti be
savo pono ypatingo leidimo.
Ponai — dvarininkai ir dvi-
siunkai — visi buvo privilegi-
ruota luoma, tai vis lenkiš-
koji "szlachta." Visi pilie-
čiai aiškiai perskirti į dvi
luomi: augštąją ir žemąją,
t. y. į "szlachta" ir į "chlo-
pus." Trečioji luoma mieste-
lėnai arba buržujai — mažai
ką tada reišė. Didėji "augš-
toji" luoma — dvarininkai
ir dvasininkai, t. y. magna-
tai dvarponiai ir mažesnieji
ponekai iš vienos pusės, ir
vyskupai, pralotai ir papras-
ti kunigai ir zokoninkai iš
kitos — sunkia troškinančia
našta gulė ant "žemosios"
arba "chlopu" luomos. Ir
taip Lietuvoje viešpatavo
tokia tvarka, atėjusi pas
mus iš Lenkijos.

PAŽANGOS BANGA.

Bet visagalis laikas neša
su savim amžiną pažangą.
Kyla Didėji Prancūzų revo-
liucija, kuri išnaujo paskel-
bia užmirštą Nazariečio
mokslą apie visų žmonių ly-
gylbę. Sensacijiniu budu pas-
kelbtos lygybės ir brolybės
doktrinos nesulaikoma ban-
ga perbėga per visą pasaulį
ir skalauja privilegijuotų
kliausių pamatus. Tai nesulai-
komoji pažangos banga sie-
kia ir atsilikusią carų Rus-
iją. Caras 1861 m. paskelbia
baudžiamų panaikinimą Len-
kijoje, o 1863 m. vasario 19
d. išleidžia manifestą, naikinan-
tį baudžiamą visoje
Rusijoje.

Bet luomų privilegijos
Rusijoje da vis pasilieka.
Ten da vis legalizuotos
trys luomos: dvarininkai,
miestelėnai ir muzikai. Pil-
ną demokratizmą Rusijoje
iveda tik 1917 m. revoliucija,
drauge nuvertusi ir patį ca-
rą nuo sosto.

DEMOKRATINGOJI LIETUVA.

Tuo tarpu prašvinta ir
Lietuvos nepriklausomybei
vilties žvaigždė. Priėmus
ir vėl atmetus karalių Ura-
chą, Lietuva, antgalo, stoja
ant tikrojo kelio: apskelbia
nepriklausoma demokra-
tine respublika. Panaikina
visus titulus ir luomų skir-

tumus ir pripažįsta visiems
Lietuvos piliečiams lygias
teises. Nėra Lietuvos vyje
kunigaikščių, nė bajorų, nė
mužikų, tik lygūs ir laisvi
piliečiai. Nauja respublika
besitverianti dvidešimtam
šimtmečiui, rodos, kitokiais
pamatais nė negali tvrtis.
Bet...

"I KUR MUS VEDA?"

Taip, čia yra nelemtas
"bet." "Lietuvos Ukininko"
No. 13 straipsnyje: "I kur
mus veda?" išskaitome:

Steig. Seimas svarsto
pamatinį Lietuvos Res-
publikos įstatymą—Kons-
tituciją. Sulyg tuo įstaty-
mu ateityje bus tvarkoma
Lietuvos Respublika,
Konstitucijos nustatytose
ribose bus leidžiami nauji
įstatymai ir negalės išeiti
jokis įstatymas, kuris bus
nesutaikomas su Konsti-
tucija. Jau Parlamentas—
Seimas, kuris bus suauk-
tas Konstitucijos nurody-
tu budu, turės dirbti ribose
dabar svarstomos
Konstitucijos. Norint pakei-
sti Konstituciją nėra
lengva: reikėtų Parla-
mentą — Seimą paleisti ir
išrinkti naują Seimą, ku-
ris rinkikų būtų įgaliotas
peržiūrėti Konstituciją, ją
pataisyti, ar pakeisti. To-
del svarstant šį įstatymą
reikia būti tuo labiau at-
sargiems ir padėti visas
jiegas, kad Konstitucija
butų tobula, ir jos taip
 greit neprisietų keisti ir
kad Respublikos tvarka
eitų demokratijos nusta-
tyta linija.

Svarstomoji Konstituci-
ja nėra tokia, kokios mes
turėtume teisės laukti, ži-
nant, kad tik Konstituciją
priimti susirinkęs Steig.
Seimas dirba jau pusant-
rų metų. Bet neturėdamas
pagaminto Konstitucijos
projekto svarstė kitus įs-
tatymus. Rodos per tiek
laiko galėjo ką nors paga-
minti. Konstitucijos pro-
jektą parašė ne tie žmo-
nės, kuriems būtų rūpėję
Lietuvos Respublikai pa-
rašyti gera, graži Konsti-
tucija, bet tie žmonės, ku-
riems rūpėjo tam tikri
tikslai, rūpėjo visą laiką
apsaugoti dvasininkai,
kad jiems nebutų užmirš-
ta algos duoti ir tam pa-
našus kiti dalykai. Ir tik
del to, kad Konstitucijos
Komisijoje daug dirbo ne
krikšč. dem. žmonės, bet
kitų partijų (Komisijoje
didžiama krikšč. demo-
kratų), ir krikšč. dem. tik
retkarčiais sudarę kvoru-
mą vieną kitą paragrafą
pakeirdavo savo naudai,
vis tik Konstitucija išėjo
nebloga.

Del to Steig. Seime kr-
dem. savo 59 balsais, žino-
ma, jiems nepatinkamas
vietas "užterlioją" ir ide-
da tokius punktus, kurie
tik jiems patinka. Iš to
matyti, kokios dvasios da-
bartiniai krikšč. dem. ir
kokis skirtumas tarp jų,
kurie carui bučiavo ran-
kas ir gelbėjo "kromolą"
naikinti.

Steig. Seimo Konstitu-
cijos Komisija buvo idė-
jusi paragrafą, kuriuo vi-
si šalies piliečiai sulygina-
mi, o luomai (dvarininkų,
miestiečių ir tt.) buvo pa-
naikinti. Krikšč. dem. tas
paragrafas nepatiko ir
Ukininkų Sąjungos vadas
Dr. E. Draugelis ir krikšč.
dem. kun. Staugaitis iš-
karščiuodami rėžė St. Sei-
me prakalbas, įrodydami

luomų palikimo naudingū-
mą. Ir Ukininkų Sąjunga
(kurie dedasi užtariai uki-
ninkus, mažžemius ir be-
žemius) ir Darbo Federa-
cija (ji rupinasi neva dar-
bininkų reikalais visais
balsais stojo už palikimą
luomų.

Be to, Kostitucijos pro-
jekte ir ordenai buvo pa-
naikinti, o krikšč. dem.
balsais ir ordenai iš naujo
idėti ir net svetimų val-
stybių ordenai ir titulai
musų Konstitucijoje turi
pilniausias teises ir pa-
gerbimą. Šitas Konstitu-
cijos paragrafas yra net
labai blėdingas musų Res-
publikai, nes ordenais vi-
liodami musų piliečius,
kurie ordenus mėgsta, tu-
rės savo įtakoje svetimos
valstybės. Musų istorijoje
jau tokis vienas atsitiki-
mas yra buvęs — tai Liub-
lino Unijos metu, kada
lenkų didžponiai musų ba-
jorus papirko ordenais ir
titulais ir tt.

Musų krikšč. dem. rado
titulus reikalingais ir į
Konstituciją juos įrašė, ir
žinoma, žmonės turinti ti-
tulus, turi but tituluojami.

KLERIKALAI NORI PRI- VILEGIJŲ PALAIKIMO.

Mes jau matėme, kad kle-
rikalai padalino didžiumą
dvarų žemių poneliams ir
prabaščiams. Matėme, kad
jie darbuojasi senovės "po-
nų" naudai — "dvarinin-
kams ir dvasininkams." Da-
bar matome, kad jie da to-
liau žengia — jie nori įvesti
privilegiuotas kliausias! Jie
nori net Lietuvos konstituci-
joje paskirstyti žmones į
luomas! Tas reiškia panaiki-
nimą demokratizmo. Bal-
suoja už naikinimą demo-
kratizmo ir patys nesigėdi-
na vadinties krikšč. demo-
kratais!

DANGSTYMASIS SVETIMU VAROU.

Jei klerikalai atvirai išei-
tu su savais tikslais, jų nie-
kas neklausytų. Jie turi vis-
ką užslėpti. Kada jie paveda
žemę klebonui, jie nesako,
kad tai klebono žemė. O ne!
—tai parapijos žemė. Para-
pijos žemė, bet klebonas iš
jos pelną ima; parapija gali
čyžes užsimokėti... Graži pa-
rapijos žemė, ar ne?

Klerikalai labai pyksta,
jei kas juos klerikalais pava-
dina. Jie mėgsta užsislėpti
už "kataliko" vardo, lyg ka-
talikystė kištųsi į žemės re-
formos ar kitus politikos
veikimus! Gudresnieji jų
pavadino savo partiją
"krikšč. demokratais"— rei-
škia pusė tikybės (krikščio-
nybė) ir pusė politikos. Čia
mat kuniginiai valdys poli-
tiką, o tokia politika vadina-
si klerikalizmu, bet vadinties
krikšč. dem. yra gražiau,
nė kaip klerikalais. Yra
daug žmonių, kurie nesigili-
na į dalykus nuodugnau, tai
jiems ir neaiškus skirtumas
tarp vardų, tad klerikalai ir
apdumia visuomenės daliai
akis su nauju vardu — apdu-
mia bent tulam laikui, o kad
jų naujoji politika bus su-
sekta, jie vėl ims vadintis
katalikais.

Kad klerikalai, nors ir pa-
sivadinę krikšč. demokra-
tais, nėra JOKI demokratai,
aiškiai parodo jų veikimas:
krikšč. demokratas kun.
Staugaitis St. Seime spyrėsi,
kad Liet. Konstitucijoje bu-
tų palikti aristokratų titulai
—o juk tas panaikintų Lie-
tuvos demokratiškumą. Ki-
ta klerikalų šaka (susida-

rius iš "storkaklių" ukinin-
kų ir prisidengus da kitu
vardu — "Ukininkų Sąjun-
ga") per savo vado Dr. E.
Draugelio lupas kalba už
panaikinimą demokratiš-
kumo Lietuvoj; to paties
reikalauja ir trečias klerika-
lų įrankis — "Darbo Fed-
racija."

KLERIKALŲ DANGS- TYMASIS AMERIJOJE.

Čion, Amerikoje, klerika-
lai varo savo politiką taipgi
pasislėpę po labai nekaltais,
kartais net ir labai gražiais
vardais. Čia jų nė vienas ne-
pasisakys, kad jis klerika-
las, tik varo klerikalų politi-
ką prisidengę Katalikų Fed-
deracijos, sv. Juozapo dar-
bininkų, Katalikų Susivieny-
jimo ir t. p. vardais. Kaip tik
visuomenė sugauna nelem-
tumą kurios klerikalų orga-
nizacijos, tai jie, klerikalai,
ima stropiau veikti per kitą
savo organizaciją. Štai dėl-
ko jie taip nenori, kad juos
vadintų klerikalais, nes vi-
sados vadinant juos tuo pa-
čiu vardu per greitai jie išsi-
duotų ir nusidėvėtų. O juk
klerikalizmas toks gražus
VARDAS, tik jo darbai
kenksmingi darbo žmo-
nėms.

AR DA KAM NEAIŠKU?

Ant kiekvieno žingsnio
aiški klerikalų politika: pri-
sidengę kokiū nors vardu
(tankiausia kataliko), jie
stengiasi Lietuvoje įvesti to-
kią tvarką, kuri būtų nau-
dinga tik "dvarininkams ir
dvasininkams." Slapstymai-
sis po katalikų vardu dauge-
liui apdumė akis. Bet dabar,
kada Lietuvos klerikalai aiš-
kiai stoja už įvedimą ponijos
Lietuvon, turi būti aišku
kiekvienam, į kur klerika-
lizmas veda. Jau, rodos, nė
vieno neturėtų suklaidinti
nė apmokamieji klebonijū
grafonai, kurie patys ne-
daug ką nusimano, apie ką
jie kalba, nė joki klerikalų
sfinksai, kuriems sąžinė at-
ėmė žada, o apetitas neduo-
da išlipti iš purvinų vėžių,
kuriomis šliaužia begaudy-
dami klebonijos pyragą.

DYGLIAI.

¶ Nors klerikalai turi 59
rankas Lietuvos Steigiamajam
Seime, kurios buna ke-
liamos sulyg kun. Krupavi-
čiaus kamandos, bet turbūt
iš tų 59 rankų nė viena ne-
moka rašyti, nes kada išva-
žiuo Amerikon gen. Steig-
giamojo Seimo sekretorius
gerb. V. Natkevičius, tai jų
vietą turėjo užimti kitas So-
cial - liaudininkas gerb. Rač-
kauskas.

¶ So. Bostono "Dar-kas"
jau pradeda primėtinėti mi-
sijonierius Sandariečiams,
gal jis jaučia parapijų bank-
rutą, tai, žinoma, negalės jų
išmaitinti.

¶ Klerikalai iki šiol dar
vis bijodavo parodyti savo
juoda veidą. Mat jie bijojo
dėlto, kad nebutų gavę sim-
patijos nuo katalikų. Gi da-
bar, kada jau uždėjo savo
leteną ant katalikų sprando,
tai jau viešai pradeda paro-
dyti savo siekius. Štai jų Fe-
deracijos lidzas viešai pa-
reiškia, kad Lietuvoje buti-
nai turi buti bažnyčia su-
jungta su valstybe. Va tai
tau ir "demokratiškumas"!
Na, o save vadina krikščio-
nimis demokratais.

¶ Kaip pasirodo, tai
"Dar-kas" ant tiek klerika-

lizmu apkvaišo, kad nesu-
pranta nė lietuvių kalbos.
Kada "Sandara" pagarsino,
kad atvažiuoja kaž-kokia
Lietuvos Finansinė misija,
tai tas špitolninkų organas
prabliuvo, kad "Sandara"
nepripažįsta Lietuvą, nes
sako, kad atvažiuoja kaž-
kokia misija. Jei "Sandara"
butų pareiškus, kad atva-
žiuoja kaž-keno misija, tai
butų kitas dalykas, bei jei
sako kaž-kokia, tai yra pa-
matas sakyti, nes dabar
daugiausia misijos buna su-
daromos iš kunigo, zakristi-
jono ir špitolninko.

¶ Klerikalai rėkia, kad p.
B. Zygelis per daug atakuoja
kunigų gaspadines. Kurgi
nerėks, juk jie gerai žino,
kad parapijonai, dažinojė
apie klebono "romansus" su
gaspadine, kartais gali pa-
reikalauti ją prašalinti, na, o
kada prašalys gaspadinė,
tai neteks nė klebono, nes nė
vienas kunigas nenorės but
tame "stone," jei jam nebus
leista laikyti gaspadinę. Ar-
gi gali buti "gardus valgis"
kokie nigerio pagamintas?

¶ Klerikalai Lietuvos Sei-
me budami didžiujom, viską
varo ant savo korpalo. Štai
180-tam posėdy, kada Požėla
pareiškia, kad nė teismuose,
nė kitose valdiškose vietose
religija neturi buti maišo-
ma, tai klerikalai norėjo iš
Seimo salės išmesti jį. Tai
matote, kokį demokratizmą
vykdina Lietuvoje musų
klerikalai.

Padubysietis.

PASTABOS.

¶ "Naujienos" negali iš-
kęsti karts nuo karto ne-
krimstelėję tautininkų. Tu-
las Kranas pastebi, kad
"tautininkai jau atsikando
klerikalisko ragaišio ir Lie-
tuvoje ir Amerikoje," to-
liaus jis sako: "...tautininko
kinktos dreba ir nedrįsta sa-
kyt prieš ką reikia kovot.
Tautininkai priversti buvo
išikurti slaptą organizaciją
"Kriviją," grynai partvyvė
tautininkų draugija, į kurią
susispietė tokie basliai, ku-
rie kutena klerikalizmą iš
užpakalio, bet kaip tik jis at-
sisuka pažiūrėti, tuoj klau-
piasi, žegnojasi ir dedasi ne-
kalti esą.

¶ Tikri tautiečiai yra A.
L. T. S. nariai ir kitokios
grynai partinės draugijos
tautiečiai nepripažįsta. Jei-
gu kai-kurie keli ar kelioli-
kas susimetę tautininkų
vardu leidžia "Kriviją," ku-
tena klerikalų užpakalį," tai
dar nėra prirodymo, jog tik-
rieji susipratę tautininkai
taip daro.

¶ Tautininkų nėra tikslo
pataikauti ar kovoti su kle-
rikalais, tas "džiabas" ge-
riaus tinka laisvamaniams.
Tautininkai kovoja ir kovos
už pilną nepriklausomybę,
prieš tuos, kas nebus stos
pavergimui Lietuvos pilie-
čių — tautininkai laiko už
šventą priedermę kovoti su
tokiais laisvės priešais, kas
jie nebutų: klerikalai, so-
cialistai ar kitaip pasivadi-
nė žmonės.

¶ Organizuoti tautinin-
kai klerikalams yra 10 kar-
tų pavojingesni, negu komu-
nistai. Rodos negirdėta, kad
komunistų prakalbas butų
klerikalai įskundę valdžiai,
bet kada tautininkai rengė
prakalbas Worcester, Mass.,
gerb. Natkevičiui ir Zyge-
liui, Lietuvos St. Seimo na-
riams, tai klerikalų vadas

stengėsi jų prakalbas ardy-
ti! Na, o socialistai vis savo
kalba, kad tautininkai tik
kutena klerikalizmą iš už-
pakalio ir bijo, kad nenu-
tvirtų klerikalas tautiečio,
špygą kišeniuje rodančio.

Daug Kentis.

AMERIKOS PROGRESY- VIŲ LIETUVIŲ VEIKI- MAS EINA SILPNYN.

Socialistai su komunistais
neužbaigdami savo konku-
rencijas vartyti, puldo visą
progresyvišką veikimą. Kle-
rikalai pamatę tokį progresy-
vių veikimą, pradėjo stipri-
ninti savo pozicijas: pradėjo
kviesti iš Lietuvos visokius
Garmus, Kapucinus, misijo-
nierius ir k. t. vien kad tik
sustiprinus savo juodąją ar-
miją. Klausimas, dėlko jie
stiprina savo pozicijas? dėl-
to, kad užsmaugus progresy-
višką lietuvių judėjimą
Lietuvoj ir Amerikoje. Ka-
da jie užgniaus musų judė-
jimą, ką jie darys su mumis
ir visa Lietuvos liaudžia? Jie
ives Romos vergiją, stengis
suvienyt Lietuvos katalikus
su Lenkijos katalikais. Jie
nesirupjės kultūrą platinti
tarpe žmonių, bet stengis
statyti visokius klostorius,
katedras, bažnyčias. Tas jau
ir šiandien yra daroma Lie-
tuvoje. Mums, progresyviams
lietuviams, jau reiktų suprasti
ir tikrai paprotauti, kokia
mūsų ateitis laukia. Juk mums
yra brangi kožna valanda, jeigu
mes ją bergždžiai praleid-
žiame.

Meskime tuos netikusius
įpročius ir eikime prie vie-
nybės, prie susipratimo ir
prie to bendro darbo. Kad
musų broliai Lietuvoj kovo-
ja prieš Romos vergiją, ir
mūsų progresyvių lietuvių
priedermė stoti su jais ko-
von ir kovoti prieš tą juoda-
ją armiją.

žemaičių Pilietis.

LAIŠKAS IS MERKINĖS.

Per pusantų metų musų
miestelis taip atsivainė,
jog visai kita išvaizda gavo.
Jeigu ne gaisras ištikęs me-
tai atgal, sunaikinęs kone
pusę trobesių ir sulaikęs
ekonominę plėtotę musų
miestelio, tai šičia gyvenim-
as toks būtų, kad ir norėti
geresnio nereiktų. Nežiū-
rint į didelį tolumą, į kitus
didesnius ir žymesnius musų
valstybės miestų (į Alytų
trisešimts, o į Kauną šimtas
suviršum verstų) — pas
mus gan didelis judėjimas.
Nedideliu gyventojų skai-
čium, musų miestelis yra
centru daugybės kaimų ir
bažnytkaimių netik šia-
pus demarkacijų linijos, bet dar
ir anoj jos pusėj. Rajonai
miestelių Marcinkonis, Drus-
kininkai, Ratnicia su visais
artimesniais jiems kaimais
ekonomiškai tampriai suriš-
ti su Merkine. Pereitą rudenį
pas mus įsisteigė progim-
nazija su pirmomis dviem
klasėmis, kuri traukia prie
savęs daug mokslo trokš-
tančios jaunuomenės. Yra ir
pradedamoji mokykla, ku-
rijoje lankosi apie aštuonios
desimtys mokinių. Yra paš-
tas, tik jame nevedama pi-
niginė operacija, kas labai
apsunkina vietos gyventoi-
jus. Kad tuo palengvinus
gyventojus — įsisteigė Lie-
tuvos Emigracijos Biuro
skyrrius, kuris patarnauja ir
padeda tiems, kas nori savo
giminėms iš Amerikos pin-
gus persiųsti. Siųsti iš Ame-
rikos pinigų per kitą kokią
nors įstaigą esančiąja Aly-
tuje, arba Kaune, tai jų ga-
vimas, dėlėi toluo, darosi
stačiai negalimas. Tie, ku-

riems siunčiami pinigai, dažnai atsisako ir nuo pinigų. Štai kodėl parankiausia Lietuvos piliečiams, gyvenantiems Amerikoje, siųsti pinigus mūsų apylinkėse tik per Baltic States Finance Corp., 357 Broadway, So. Boston arba per "Amerikos Lietuvį", 15 Worcester, Mass. O čia jų giminės gaus pinigus per Lietuvos Emigracijos skyrių Merkinėje. Daugelis vietos gyventojų, kurie laukia pinigų iš Amerikos, siunčiamų per kitas įstaigas ir ilgai negaudami jų, kreipiasi į Lietuvos Emigracijos Biuro skyrių su užklausa; jį tai gauna atsakymą: siųsti per Baltic States Finance Corp. gausite per 3 savaites Merkinėje be jokių trukumų.

Gyvenimas abelnai plečiasi. Tikimės, jog pavasarį pradės kursuoti automobiliai tarp Merkinės ir Alytaus. O po kiek laiko bus nutiestas siaurasis gelžkelis iš Kauno. Jo tiesimas suteiks darbininkams uždarbio ir dar daugiau atgaivys mūsų gimtinį kraštą.

J. Bakanauskas.
Merkinė, 8-III-22.

KIEK GALIMA DAUGIAU PASITIKĖTI SAVO SPEKOMIS?

Diduma iš tarpo mažiau susipratusių žmonių patys taip mano o ir savo vaikams taipogi globiamiesiems stengiasi įkvėpti, jog tik įgijusieji augštesnį mokslą ir, suprantama, turtingi gali veikti viešam labui.

Tokiais žmonėmis, sulgy jų nuomonės, esti dvasiškija —ypač augštesnioji, gydytojai, advokatai, inžinieriai, žodžiu tarus, išėję augštus mokslus žmonės.

Kas gi, dėl kokių nors priežasčių, neįstengė užsikopti ant viršmūnėto laipsnio, tasai privalo per visą savo gyvenimą būti aklo likimo valdžioje, kuris gali su juom daryti — kas jam patinka, dėlto, jog didumos nuomonė draudžia žmonėm, neturintiems diplomo, turėti siekius ir pageidavimus — nesurištus betarpiškai su pilvo reikalais.

Jog tai neteisingas samprotavimas, šito patvirtinimui galėčiau daugybę pavyzdžių nurodyti, bet aš čia užsimanęs esu ne platų veikalą rašyti, bet sulyginamai nedidelį straipsnį, per tai ir rupinuos būti ant kiek galima trumpesniu.

Visose darbo ir mokslo šakose sutiksime žmonių įgyjusį pasaulinę garbę, o dar daugiau — savo šalyje vardą iš tarpo tokių, kurie nebuvo lanke jokių mokyklų arba sulyginamai tik labai nedaug tesimokinius.

Kam iš šiek-tiek daugiau skaičių yra nežinomi: James Kuk — anglas, garsus jureivis, kursai daug salų atrado ir pirmasis jas aprašė?

Benjaminas Franklins — amerikietis, žinomas politikos veikėjas, išradėjas perkunsargio ir abelnai ne mažai pasidarbavęs savo šalies ir žmonijos naudai?

Tamas Edison, taip pat amerikietis —geniališkas išradėjas, tarpe ko kito kalbamųjų mašinų?

Apert virš minėtų Jonas Jokubas Russeau — francuzas, garsus filozofas — mokslininkas.

Bret, Hardtas —Amerikos rašytojas ir daugelis kitų.

Iš rusų paminėsiu tik Kolcovą ir Krilovą. Pirmasis — žinomas liaudies dainius, o

antrasis — didžiausias savo tautoje sakmių rašytojas.

Taipgi priminsiu — mechaniką Kulibiną...

Bet ko mums kitur jieskoti?

Kas iš kiek daugiau skaičių lietuviškus raštus nežino: Poškevičiaus (Poškos) Dionizo, kuris vos mokėjo rašyti. Jul. Žymontienės (Žemaitės), jie ir jokių mokyklų nėra lanke. Iš minėtų lietuvių Poška ir Kriksčiunas plačiai Lietuvoje žinomi kaip dainiai, o pirmasis dar, kaip senovės dalykų rinkėjas.

Žymontienė-gi, kaip talentinga aypsakų rašėja. Bet čia turiu pastebėti, kad tie žmonės — tam, ką pasakė, neabejotinai turėjo su naudoti daugybę energijos ir daugiau vargo pakelti už tuos, kurie tam tikrą mokslą yra įgiję.

Todėl, jei tik kas gali ir kada tik gali, turi, kaip galima daugiau mokslo pasistengti įgyti, o tada jau sekti savo širdies palinkimą.

Šilgai,

KLAIDOS PATAISYMAS.

"Sandaroj" iš Worcester suraše vardų aukojusių į L. Pol. Izdą, įvyko klaida: dviejų ypatų vardai nebuvo tilpę. Aukojo po 1 dolerį šie žmonės: Vincas Tautvaiša ir Jurgis Jasiunas. Jų vardai nepagarsinti, taigi meldžiu gerb. Administracija idant padarytumet pataisą. Liekuosi su pagarba

M. Čekanauskas.

Palyginimas.

Antriems darbo metams užstojus, jau galima spręsti, ar įstaiga yra tvirtais pamatais patatyta ir rimtai vedama, ar ne. Musų gerbiamiems kleintams ir šiaip suinteresuotai visuomenei paduodame eilę skaitmenų, parodančių, kaip auga grynai lietuvių įstaiga BALTIC STATES BANK.

Balandžio 1 d. 1922 m., BALTIC STATES BANKO atskaita parodo šitokias pozicijas:

TURTAS:	
Pinigai voltose ir	
Rezerve	\$115,406.12
Su Užsienio Korespondentais	94,495.86
Paskolos	72,534.50
Bondai, Saskaitytos ir	
visoki investimentai	709,608.02
Viso	\$992,044.50

ATSAKOMYBĖ:

Depozitoriams ..	\$721,559.14
Kapitalas	200,000.00
Surplusas	50,000.00
Pelnas	20,485.36

Viso

Visas BALTIC STATES BANKO turtas išaugo šitaip:

Balandžio 1, 1921	\$615,068.86
Liepos 1, 1921	647,155.54
Spalių 1, 1921	709,111.85

Sausio 1, 1922	837,122.79
Balandžio 1, 1922	992,044.50

Depozitoriai BALTIC

STATES BANKO augo šitaip:	
Balandžio 1, 1921	\$352,988.53
Liepos 1, 1921	380,483.11
Spalių 1, 1921	433,091.06
Sausio 1, 1922	559,381.91
Balandžio 1, 1922	721,559.14

Šitie skaitmenys parodo, kad visuomenė greitai įsitikrino, jog BALTIC STATES BANKAS yra saugi ir užtikrinta vieta pinigams pasidėti. Čia mokama 4% ant depozitų: nuosimčiai paskaitomi yra kas mėnuo; depozitus galima siųsti per pašta. Iškeiliaujant į Lietuvą, geriausia yra pinigus palikti ant depozito BALTIC STATES BANKE; ačiu tiems ryšiams, kokius BALTIC STATES BANK turi su Lietuvos bankais, pinigus iš Amerikos galima pervesti Lietuvoje by laiku ir kaip norint, —ar Auksiniais, ar Amerikos Dolariais.

BALTIC STATES BANKAS ir savo Užsienių Skyrių labai žymiai išplėtė. Taip, nuo 4 d. Sausio, 1921 m., iki 1 d. Balandžio, 1922 m., Užsienio Skyriuje duota patarnavimas 18,000 asmenų. Iš jų arti 16,000 siuntė pinigų Lietuvon, lenkų užimton Lietuvos, Latvijon, Vokietijon, Lenkjon ir į kitas Europos šalis. Suvirš 2,000 žmonių pirkto laivakortes į Europą ir iš Europos. Per tą visą laiką Lietuvon persiusta buvo suvirš 80 milijonų Auksinų. Vien tik Balandžio mėnesy persiusta Lietuvon Auksiniais 12 milijonų ir Amerikos Dolariais 26 Tūkstančiai. Žmonės, kartą pabandę siųsti pinigus per BALTIC STATES BANK, lieka jo klientais ant visados, nes žino, kad kitur geresnio ir teisingesnio patarnavimo neras. Per BALTIC STATES BANK siunčiami pinigai yra išmokami Lietuvoje per bankus ir Lietuvos pašto Skyriuose. Galima siųsti ir Amerikos Dolariais, kurie yra pilnai išmokami Kaune. BALTIC STATES BANKO perlaidos į Europą yra užtikrintos, — garantijoms yra paimta \$100,000 kaucijos iš įvairių Surety Bond kompanijų.

Keliaujanti Lietuvon per BALTIC STATES BANKA visados yra užgenėdinti. Jie čia gauna geriausius patarimus, yra apupinti Keleivių Čekiais ir Draftais; neverčiame jų, kad mainytų savo Dolarius ant Auksinų, kaip tai daroma įvairių agentų.

Žodžiu sakant, BALTIC STATES BANKAS, per vienerius savo gyvavimo metus padarė tiek progreso, kad jau įgijo visuomenėje didelio pasitikėjimo ir išsidirbo sau vardą, kaipo rimtą ir augštai patikėtina įstaiga, ištikiškai tarnaujanti Amerikos Lietuviams.

Patartina visokiais reikalais kreiptis į grynai lietuvių įstaigą BALTIC STATES BANK 294 Eighth Ave., cor. 25-th St., New York, N. Y.

P. S. Bankas atdaras kasdien nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakare, o Subatomis — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakare. Telefonas: WATKINS 2142.

Henry J. Schnitzer State Bank
141 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

PO NUOLATINE KONTROLE BANKINIO DEPARTAMENTO NEW YORKO VALSTIOS KAIP SENIAUS, TAIP IR DABAR SIUNČIA pinigus į Lietuvą pagal dienos kursą. BANKAS, turintis geriausius ryšius Lietuvoj, išmoka pinigus greitai ir saugiai. PARDUODA LAIVAKORTES į Lietuvą ir iš Lietuvos ant greičiausių ir geriausių laivų. PARUPINA PASPORTUS, pasirašymus konsulių ir suteikia geriausius patarimus keleiviams. NORĖDAMI GAUTI PREKES auksinų ar laivakortėjų, rašykite į SENĄ ir gerai ŽINOMĄ:

Henry J. Schnitzer State Bank
141 WASHINGTON ST., NEW YORK, N. Y.

"111" cigaretai



GERI! 10¢

Pirk šiuos cigaretes ir taupyk pinigus.

LAIVAKORTES VĖL ATPIGO

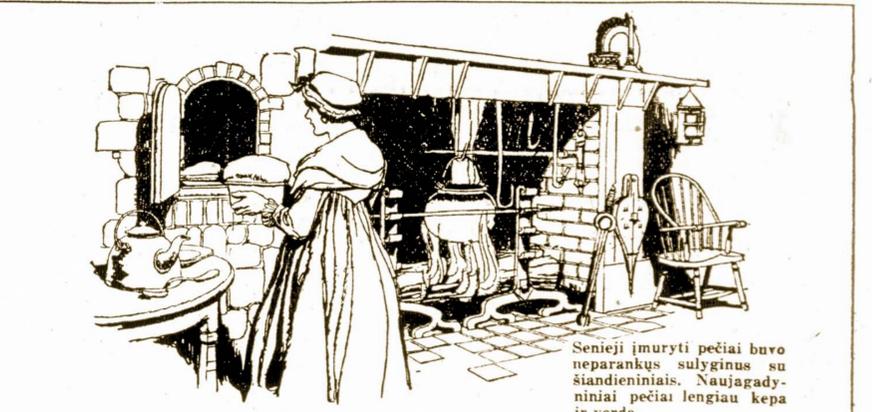
Į Klaipėdą	\$107.00
Į Hamburgą ir	
Bremeną	\$103.50
Į Liepoją	\$107.00
Į Piliavą - Karaliaučiu	\$106.50
War Tax \$5.00	
Pinigų Siuntimas žemiausiu dienos kursu.	
Pinigus Lietuvoje gauna laike 25—30 dienu.	
P. MIKOLAINIS,	
53 Hudson Ave.,	
Brooklyn, New York.	

SANDARIEČIAI, PLATINKITE SAVO ORGANĄ

Ar Jus Kankina Pleiskanos? NAUDOKITE Ruffles Ar Jums Galvos Oda Niešti? NAUDOKITE Ruffles Ar Jus Plaukai Slenka? NAUDOKITE Ruffles Ar Jus Norite Apsaugoti Juos? NAUDOKITE Ruffles Užlaikymai savo plaukų grožiu ir tankiais NAUDOKITE Ruffles Užlaikymai galvos odos sveikatai ir svariai NAUDOKITE Ruffles

Ruffles galima gauti visose aptikose po 65c. butyk, arba tiesiog iš išdirbeju per pašta už 70c. butyk.

F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

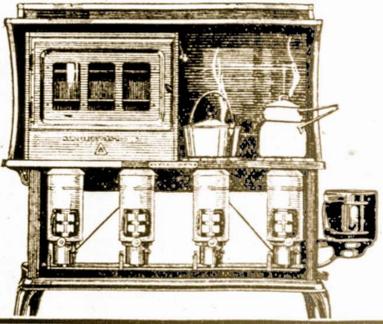


Geresnis ir Lengvesnis Kepimas

NE KAIP KAD MUSŲ TĖVAI KADA SAPNAVO.

NEW Perfection Pečius yra moksliskai sudarytas. Jis turi geriausių ventiliacijos sistemą iki šiol pramanytą. Pirmiausia kepa lygiai iš visų šonų pečiuje — iš viršaus, apačios ir iš visų kraštų. Paskui, durys yra stipriai uždarytos trijose vietose, tokiu būtu sulauko eikvojimą karščio. Pečius turi stiklo langus, per kuriuos vidurys yra matomas visą laiką. Tie langai nelengva išmušti, tik kokiam priepuolyje, ir lengvai ir pigiai gali būti pakeisti paprastuoju stiklu.

Svarumas ir ekonomija, lengvumas, drutumas, tobulas kepimas su mažiausiu darbu ir parankumu — New Perfection užtikrina visus juos. Tas išaiškina, delko šis Pečius yra populiaris.



NEW PERFECTION Oil Cook Stoves

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK
26 Broadway

Geresnėm pasekmėn vartok Socony Kerosiną.

Ligoniai Kurie Sergate:

Reumatata, Dusuliu (Athma), Nervų liga, Vidurių ir širdies liga, nuomario, veneriškomis ligomis ir tt. Visų ligų neminiu, bet bile ligų turi, ar kas tavo šeimynėlėj turi. Nuo didžiausios iki mažiausios ligos; galite duoti antrašą, o gausite rodas ir receptus dykai. Idėkite už 2 centu stempa ir gerą antrašą. Dabar geras laikas — pavasaris ir tiktai šitam laike jus patys save pagydysite namieje. Bandykite naminio gydymo — patys sau jum nieko neprekiuos laikas. Čia turite progą su garantavimu, bile tik jus tą darysite — pasveiksite. Rašyk pas:

Alek. R. Salvis
P. O. BOX 96, Dalas, Pa.

PR. ŽIVATAS.

Parduodu laivakortes, geriausių laivų kompanijų. Perku ir parduodu namus ir farmas (Real Estate). Apraudžiu nuo ugnies namus, automobilius ir tt. OFISO ADRESAS: 1836 N. Main St., Scranton, Pa.

Lietuviai Amerikoje

NEW BRITAIN, CONN.

Lietuvos Nepriklausomybės Varpo draugija kviečia visą čionai esantį jaunimą prisidėti prie dailės darbo, nes šios draugijos veikimas yra bepartysis ir yra daug reiškiantis, nes po Velykų žada daug ką New Britaino ir aplinkinių kolonijų lietuviams parodyti, nes yra užkviesta pastatyti scenoje veikalą "Doros Sargas" ant Balandžio 23 d., po pietų, Naugatuck, Conn. ir tos pačios dienos vakare iš Waterbury, Conn.; su pritarimu Waterburio L. D. Varpo dr. ant balandžio 30 d. L. N. Varpo draugija turi užkviesti ir pasižadėjus duot koncertą, Lietuviškų dr. čiu Sanryšiui, Hartford, Conn., kurį Sanryšis rengia naudai įsteigimo nuosavios svetainės. Tą pačią dieną vakare L. N. Varpo dr. ja starys scenoje "Vargšas Tadas" Sandariečių 32 kuopai New Britain, Conn. Gegužės mėnesio ta pati dr. ja žada duoti vietos lietuviams puikų koncertą, prie kurio cheras rengiasi visomis išgalėmis, ir pabaigiant sezoną da žada pastatyti puikų veikalą 7 veiksmų drama - tragedija "Dvi Seserė," o vasaros laiką žada padaryti visą eilę gegužinių arba išvažiavimų. Tad į talką, New Britaino jaunime, nes prisidėjęs nesigailėsi. **Vargo Brolis.**

NASHUA, N. H.

Bolševikai skebauja.

Praslinko arti dviejų mėnesių, kaip streikuoja audinių darbininkai, ir jokios permainingos nematyti. Iki šiol darbininkai laikosi stipriai vienybės. Jeigu ir toliau taip laikysis, beabejojėms streikas bus laimėtas. Tapo sudarytas iš visų tautų streiko komitetas. To komiteto rūpesniu įsteigta valgykla pavieniams streikieriams, o tiems, kurie turi šeimynas, duodama yra pašalpa pinigais. Vienu žodžiu, tas komitetas dirba išsijuosęs, kad tiktai palengvinus darbininkų streikierių padėjimas.

Balandžio 3 d. sustreikavo arti 700 darbininkų Cord Gummed Coated Paper Mills Co. už numazinimą algų. Čia turio pastebėti, kad kai kurie darbininkai pasiliko ištikimi kapitalui, pasiėmė išdaviko judošiaus rolę — išėjo skebauti. Tarp tų judošių, pasižymėję ir musų keli r-revoliucionieriai lietuviai bolševikai. (Jeigu kas bandytų užginčyti, kad tas netiesa, tad aš kita kartą ir vardus, pavardes išduosiu.) Čia nėra nieko įstabaus, nes seniai jau yra žinoma, kad bolševikai yra darbininkų išdavėjai ir priešai, o ypačingai "Laisvės" auklėtiniai, nes faktai už save kalba. Todėl nereikėtų daug kreipti dėmesį į tokius išdavikus, bet visgi negalima praleisti nepaminėjus ir neperspėjus darbininkų nuo tokių gaivalų — darbininkų mulkintojų, kurie save pasivadinę darbininkų ižtarėjais, išdavinėja darbininkus į kapitalistų vergiją.

Buvo girdėti, kad susitvėrė Lietuvių Streikierių Komitetas, bet iki šioliai negirdėti, kad būtų kas veikama. Teisybė, viena kartą šaukė susirinkimą, ir nuo to karto

nieko negirdėti. Kaip man teko patirti, minėtas komitetas busias susitvėręs iš vienu raudonuku, su tikslu pasipinigauti, bet negavęs visuomenėje įtekmės, atsiskė nuo viso veikimo ir viską paliko ant Dievo valios.

Štai tau ir darbininkų užtarėjai: jie tiktai moka šukauti, skebauti, o ne rimtą darbą dirbti. Žiurint labai gailu darosi, kad serga protiška liga, ir nesistengia išsigydyti — suprasti, kur teisybė. Butų laikas vienytis visiems darbininkams į vieną kuną. **Garzdžiškis.**

BINGHAMTON, N. Y.

Svečių prakalbos.

Kovo 30 d. buvo surengtos prakalbos svečiams, Lietuvių Svetainėje, 267 Clinton St. Betgi svečių atvažiavo tiktai vienas gerb. B. Žygelis, Mokytojų Sąjungos pirmininkas ir Steigiamojo Seimo narys.

Prakalbos buvo užkenta iš kalno. Vienas dalykas — kad prakalbos buvo surengtos ant kovo 30 d., o laikraščiuose visur paskelbta kovo 31 d., tas nemažai suklaidinėjo žmonių. Antras dalykas — vietinis klebonas kun. K. Skripka savo parapijonų gyvai maldė, prašė, kad tiktai neitų į tas prakalbas, nes, girdi, jau mums iškalno yra žinoma, koki jie yra ties svečiai. Prakalbų laike žmonės buvo labai užinteresuoti, klausė su didžiausia atyda.

Kuomet kalbėjo apie žemės reformą, kaip dabar gaus žemės Lietuvoje bežemiai ir mažžemiai, kurie atperka Lietuvos dvarus su gausiomis aukomis ir savo krauju, o dabar į juos perpirštus žiuri klerikalai ir dvarponiai. Toliau kalbėjo apie mokyklas, kokios dabar klerikalai nori įsteigti Lietuvoje. Reiškia, visai Lietuvos liaudžiai nori su savo vėju tinklu uždengti akis.

Taipgi priminė ir apie kunigo Purickio šmugelį ir visas klerikalų žulikytes.

Po pertraukos kalbėjo apie busiančius rinkimus, kaip reikia būti atsargiems ir imties griežčiausių priemonių.

Publika buvo labai patenkinta, kad ir patys klerikalai pripažino už teisybę.

Da ir tokių buvo, katrie rugojo, kad pirmiau neatvažiavo. Girdi, kad jau išnaudojo Amerikos lietuvių visokią gaują iš Lietuvos atvažiavusių, tai tada ir teisingi žmonės atvažiavo.

Su aukomis Politiniam Izdui taipgi ne atsilio. Aukojų **po \$10.00:** M. Urbas. **Po \$6.00:** J. Degutis, J. Kleviackas. **Po \$5.00:** A. Lepe, A. Adomaitis, J. T. Vaitekunas, F. T. Vaitekunas. **Po \$2.00:** A. Bakas, Ade. Bručienė. **Po \$1.00:** J. Mesiavicis, F. Steckis, A. Žukis, M. Balčietis, J. Klivis, T. Warkalienė, J. Ališauckis, T. Tvardganiėnė, M. Čeplius, Ona Klevačkaitė, P. Adomaitis.

Taipgi buvo ir smulkių aukų. Viso yra \$74.97, už kuriuos širdingai ačiū.

Tautos Rėmėjas.

NEWARK, N. J.

Svečių prakalbos.

Smagu girdėti, kad kovo 19 d. Sandaros 19-ta kuopa surengė prakalbas gerb. svečiams iš Lietuvos atvažia-

vusiems — Kap. V. Natkevičiui ir B. Žygeliiui. Kalbėtojai, kaip St. Seimo nariai, ir kalbėjo apie Lietuvos reikalus, ypač apie Lietuvos įstatus, ant kurių remiasi visa Lietuvos Valstybė. Žinoma, nupeikė krikščionių demokratų, kurie, budami didžiumoje St. Seime, nenori užtvirtinti geriausių įstatų, klausydami savo patarėjų kunigų, kurie jiems diktuoja. O tiems diktatoriams tai daugiau rupi Romos biznis, negu Lietuvos Valstybės reikalai, kas jau visiems yra gerai žinoma.

Prakalbos pavyko kopuikliausiai. Publika buvo pilna svetainė; kalbėtojų kalba visiems patiko, kas buvo patvirtinta delnų plojimu. Aukų surinkta \$213.75. Prakalbos buvo surengtos labai greitai laiku, tai užtenka ir tiek, norints toms prakalbos buvo daug priešų, ypač vyčiai su "Dar-ko" korespondentais, kurie lakstė pas kunigą ir prašė, kad jis užstabytų šias prakalbas, nes jie jautė ant savo kailio, kad čia bus paaiškinta Kr. Dem. dievobaimingi darbeliai Lietuvoje, — o tas jiems labiausiai nepatinka, jeigu kas primena jiems tuos jų darbelius. Newark'o dabartinis kunigas Kelmelis ar Kelmūtis, kuris atsirado neseniai, manė, kad atvažiavo kaip kokis miestų majoras, kuris gal norėtų valdyti Newark'ą. O Sandariečiai surengė prakalbas ir neatėjo pas jį pasiimti leidimą! Tai tą nedėdienį iš sakyklos bažnyčioje pasakė, kad "neikite į prakalbas, nes ten kalbės koki pabėgėliai arba išvyti iš Lietuvos. Neduokite jiems aukų, verčiau kunigui atneškite tuos pinigus." Čia reikia atsakyti "Darbininko" šlamšto korespondentui, ką rašo Nr. 35 "Darbininko," sakydamas, kad Newark'e yra daug katalikiškų nabašninkų. Susipratusie žmonės nėra toki kvaili, kaip "Darbininko" korespondentas.

Toliau tas "Darbininko" korespondentas sako: "tada bus geri Liet. Lais. Pask. Bonai, kaip Lietuvoje bus išgriautos bažnyčios ir iškarti kunigai." Jau čia pranašystė yra svarbi. Vargiai ir Juozapas su savo sąjunga išpėtų. Čia "Darbininko" korespondentas visai sumelavo, sakydamas, kad buvo balsuota, ar kun. Kelmelis lenkbernis, — niekas apie tai nebalsavo, tik buvo išneštas protestas priešais kunigą už tai, kad jis šmeižė gerb. svečių ir buvo reikalaujama, kad atsauktų, tą ką jis pasakė. Kunigas, vietoje atsaukti tą, tai šaukė visų davatku mass-mitingą ir klausė, ką turi daryti, teisingdamasis, kad jie nieko blogo nesakė. Tai davatkos nutarė, kad pasiūstį protestą Federacijos Centriui, o centras Lietuvos Valdžiai, ir reikalauja, kad neileistų atgal Lietuvon Natkevičius ir Žygelio.

Sandaraietis.

PITTSBURGH, PA.

Svečių prakalbos.

Gerb. Kap. V. Natkevičiaus ir Prof. Žygelio prakalbos buvo balandžio 2 d. I val. po pietų, Apollo teatre, S. S. Paskirtu laiku žmonių buvo jau pilna svetainė, tai tuo Sandaros kuopos pirm. E. Paurazas pakvietė kalbėti gerb. V. Natkevičių, kurs verbėgo Lietuvos kurimąsi kaip nepriklausoma valstija ir dabartinę Lietuvos politiką, ką aiškia kalba vi-

siams labai suprantamai nupiešė. Antras kalbėjo gerb. B. Žygelis. Nurodinėjo, kaip Lietuvos žemes valdant dvarponiams Lietuvos žmoneliai turėjo but jų vergai; panaikinimas baudžiavos mažai ką pagerino žmonių reikalus, nes didelius žemes plotus valdė ponai, to mažai žemiai ir bežemiai buvo priversti eit iš Lietuvos kitur laimės jieskot. Dabar, susikurus Lietuvos Respublikai, žmonės tikėjosi geresnės padėties, bet, krikščionys demokratai, kurių didžiuma Seime, daro tokius įstatymus, kad but gera tik ponams ir kunigams, visai neatsikreipia į žmonių reikalavimus. Taip pat papasakojo ir apie mokyklas, kur kunigėliai savo juodąją sutoną nori uždėti ant jaunučių Lietuvos mokyklų langų, kad Lietuvos jaunuomenė negalėtų gaut tyro mokslo šviesos.

Pertraukoj buvo renkamos aukos. Aukojų sekančiai: **Po \$10.00:** Ad. Milašius; **po \$5.00:** Urš. Butvilienė, Juoz. Pakrošnis, F. Kaminckas, G. Kiela, P. Talandis; **po \$2.00:** P. Šerkšnys, V. Pauliukonis, N. N. B. Buch, A. Mičiulis, A. Spakauckas, A. Tamavičia, J. Spakauckas, P. Volungevičia, J. Gilius; **po \$1.00:** K. Savickas, B. Kirstutis, J. Lipinckas, K. Bizitūtė, R. Stanelis, J. Simaitis, A. Varašius, M. Savukinas, H. Valavičiūtė, F. Muskauskas, K. Kundrotas, V. Pakrošniėnė, K. Barškaitis, A. Rusinas, V. Lurekienė, V. Damblauckienė, J. Kavaliauckas, B. J. C. A. Musleckis, B. Gaidis, G. Dičius, J. Belevičius, F. Marchukonis, K. Brazaitis, J. Navalinskas, J. Laurinaitis, J. Vencius, K. Mileckas, O. Tolušienė, V. Vilunis, A. Bugauckas, M. Mazeikis, K. Bukevičius, S. Janulis, L. Balčius, P. Marmokas, J. Brazaitis, A. Pucinskas, J. Pucinskas, S. Petrauškas, V. Jucius, J. Jakštas, U. Visgirda, K. Pocius, B. J. Valaitis, J. Viktoravičia, K. Gričiunas, V. Morkunas, A. Valkauckas, V. Volungevičia, J. Kazlauckas, A. Luckauckas, J. Suminckas, A. Aleknis, A. Kazlauckas, P. Malnikas, D. Kalėda, P. Purvinckas, P. Klimaitis, A. Kromas, G. Suminckas, J. Bernotonis, G. Kazakevičia, V. Pranckunas, J. Petratis, A. Čučunskavičia, M. Gurevičia, A. Keratis, A. Jazatis, A. Žilincas, K. Norkus, K. Pakevičia, J. Šimkunas, K. Varašius, T. Lukoševičia, J. Dambliauckas, G. Petrauskas, J. Kvederis, A. Marčiukonis, J. Nastaras, F. Bubelis, O. Babeliūtė, P. Rutkauskas, A. Bucevičiūtė, P. Lukoševičia, K. Balčius, V. Žimontas, K. Kelminkas. Smulkių \$40.37. Labų per prakalbas \$183.37.

Po aukų buvo ir klausimų; atsakinėjo V. Natkevičius, paskiau B. Žygelis.

Pagerbimui taip gerbiama svečių iš Lietuvos vietos Sandariečiai surengė svečių priėmimui vakarienę L. M. D-jos svetainėje. Vakarienėj dalyvavo 150 asmenų abiejų lyčių. Seimininku buvo P. Pikšris. Užkandus, P. Pikšris pakviečia E. Paurazą vesti vakarą ir duot keletą žodžių vietiniams kalbėti, o paskiaus svečiams. Vietiniai kalbėjo J. Virbickas, P. Volungevičia, J. Kazlauckas, F. Venšlovas, K. Varašius, A. Varašius, J. Pakevičia, K. Stravinckas, J. Pociunas, B. Vitartas, G. Por-

čevskis, S. Bakanas, F. Pikšris. Antgalo B. Žygelis ir V. Natkevičius.

Per vakarienę aukojų: P. Volungevičia \$50.00, J. Kazlauckas \$50.00, F. Venclovas \$50.00, K. Stravinckas \$50.00, E. Paurazas \$25.00, P. Pikšris \$25.00, J. Virbickas \$15.00, G. Porceviskis \$14.00, J. Vencius \$11.00, B. Lapeika \$10.00, A. Jokušauskas \$10.00; **po \$5.00:** P. Garbauckas, J. Marcinkus, St. Kimetis, St. Zeckis; **po \$2.00:** V. Plaušinis, H. Lukošius, V. Demikis, J. Butkus, M. Daugelevičia, J. Šumila, J. S. Kavaliauckas, P. Palikevičia; **po \$1.00:** Urbonas, J. Brazaitis, A. Rumša, O. Butkienė, P. Kirsnis, Ad. Butkus, J. Gurevičienė, A. Tankevičia, J. Kuizinas, J. Pociunas, N. Bračiulis, J. Pakevičia, V. Vesulaitis, P. Stanišauckas, F. Gedemus, G. Zinkus, S. Raudonis, P. Savickas, P. Marmokas, K. Sargautas, V. Lukonaitis, J. Šestokas, J. Lazauckas, P. Seikis, F. Maisiejus, J. Saveikis, A. Kardonaš, S. Simanavičia, B. Kirstukas, J. Lipinckas, J. Semulis, K. Varašius, V. Porceviskienė, J. Balčius, B. Vitartas, G. Dičius, V. Volungevičia, P. Jankus, A. Kremas, P. Tuszus, P. Vaseitis, S. Bakanas, J. Dudelis, J. Brazinckas, B. Miklius, A. Dovidas, J. Marčiukonis, J. Varnagiris. Smulkių \$12.00, labų per vakarienę \$406.00.

J. Virbickas.

NEŽUSIME.

Ir vėl juodvarniai sukranksėjo, ir vėl pesimistai galvas pakėlė ir žinovų veidais, surauktomis kaktomis Lietuvai pražutį pranašavo. Tai tautos šiaudadušiai, tai didysis pavojus iš vidaus, tai mūsų sąmonės slopintojai, tai kelmai ir gremėzdai pasiroglinę ir užgriavę, kad tautos pažangą trugdyti.

Priimkite, sakė jie, Hymanso projektą, nes kitaip bus bloga, laukite lenku puolimo, laukite aliantų nemalonės.

Priimkite Hymanso projektą, nes štai lenkai ruošiasi apspręsti Vilnių, tada Vilnius jau žyves mums.

Jau ketvirtas mėnuo eina, kaip tauta gaština atmetė Hymanso projektą, jau trečias mėnuo bėga po Vilniaus lenkų komedijai, "seimo" rinkimų — o nei lenkai Lietuvos nepuolė, nei aliantai pikto žodelio netarė, nei Vilnius prie Varšuvos neprijungtas.

Mūsų pesimistai dar nesuapratė, nepatikėjo, kad masų tauta jau gyva, kad žino savo kelius ir tikslą. Kada pereitą spalių ir lapkričio mėnesiais gnuė skausnuose laisvos tautos sąmonė, kaip kristalizavosi jos valia — nuostabus dalykas: matė tai svetimi diplomatai ir augo jų pagarba Lietuvai; tik nematė to mūsų bailiai, kurie drebito kinkas negi už Lietuvos ateitį, bet už savo ramybę ir bižnius.

Nežusime patol, pako! milijonai mūsų brolių žinos, kad jie gyvi ir laisvi yra ir kad jie turi būti visada laisvi. Jokios okupacijos, nors ir viso krašto, nebeįstengs paversti. Jos tik gali prailginti mus skausmus, padidinti mus kančias, bet negali mus vergais paversti.

Kodėl Vakarų Europos imperialistai neieido lenkams Lietuvos pulti, kodėl jie nepripažino Vilniaus rinkimų? Kodėl mūsų padėtis pastaraisiais mėnesiais

nepablogėjo, bet žymiai pagerėjo? Kas čia nusiųrė? Gal kas nors į mus įsiuylėjo? O gal pasigailėjo? Nekas kitas čia nusiųrė, kaip tik moralis veiksnis, mūsų tautos moralis atbudimas, tvirtos valios apraiška. Žino aliantai, kad jų interesuose yra normalūs ateities santikiai lietuvių su lenkais, nes tik tuomet galės buti ir ramybė Rytų Europoj, ir tvirtas kylys busimam Vokiečių-Rusų galybei. Gi tų normalių santikių nebus — aliantai aiškiai pamatė ir suprato — jeigu bus mums Vilnius išplėstas, arba pančiai lietuvių laisvei užnerti. Iš to atsirado ir tyluspagerbimas, o ateityje ateis ir garsus pripažinimas.

Tiek to su alkanų vilkų pripažinimais. Pripažinkime save patys, visi iki vienam savo laisvę patikėkime, remkime kuo išgalime savo valstybę, o tada nebe bausis mums bus visi pavojai. Kiekvienas privalome turėti bent po vieną Lietuvos Laisvės Paskolos bona

Lietuvos laisvę tegali tik patys lietuviai pražudyti. Mus tauta yra sveika ir gyva. Atsiranda piktšauši ir ant sveiko kuno. Lietuvos teismai dabar į tulus tautos šašus-šmugelinkus įsikibo. Šalin juos, tuos šašus, nors ir privilegijuotus. By tik tautos kunas išiktų sveikas. Gi sveikame kune bus sveika ir dvasia.

Nežusime.

Tik daugiau optimizmo.

Ir darbo.

Ir budėjimo.

J. P.

MORALĖS KARTUVĖS.

"O Judas nuėjo ir pasikore..."

Tą-pat, tik moralėje prasmėje, padarė Vilniaus komedijos - seimo nariai, kada jie kovo 4 d., 1922 m. nuvyko mažne visi į Varšuvą kad tenai iškilmingai lenkų minios akyvaizdoje pasikarti.

Ir dieną gi parinko! Jie mat norėjo, kad Lietuvos užatrėjas šv. Kazimieras laimintų iš dangaus išgamų žygį. Nutarę kartis jie juk visųpirma šaukėsi pagalbos visagalio Dievo (žiūrėk Vilniaus "seimo" deklaraciją).

Kaip ilgas ir vargingas buvo mūsų išgamų-ponų kelias. Dar 353 metai atgal Lubline jų pranokėjas ant kelių maldavo Lenkijos ponų, kad jiems dovanotų politinę gyvybę, kad nereikalautų Lietuvos mirties — t. y. politinės unijos. Jie pasirašė uniją. Tie, kurie tik ant kelių mokėję sau gyvybės maldauti, neverti buvo tos gyvybės. Ir jie pasirašė mirties dekretą. Gal visai Lietuvai? Ne! Šimta syk ne! Tik sau, tik sa vo luomui, tik Lietuvos išgamoms. Tautos branduolis — liaudis jiems nebuvo davusi įgaliojimo pasmerkti mirčiai visą tautą.

Liublino unijos aktas buvo tai cirografas, kurį išdavė Lietuvos didžiunai nelabajam.

Likimas lėmė, kad Lietuvos bajorijai buvo duota daug gražaus laiko išpirkti tą cirografą. Labai nedaugelis tai padarė, nedaugelis grįžo prie savo tautos.

Didžiuma užkietėjo savo išsigimime ir stengėsi įtraukti visą tautą į cirografo sąlygų pildymą. Bet ne! Kada atėjo bausios baumės diena, Varšuvos trijūmfuojančioji endekija pareikalavo prie kartuvių tik Vilniaus komedijantų seimo narius. Ir jie nuvyko, ir išpildė ciro-

grafo pažadą, ir atidavė savo sielą.

Idomiausia buvo tai, kad lenkų velnias, įbaugintas savo patarėjų-prietelių — siulė dar musų išgamoms gyvybės. Prigulėsitė man, tai prigulėsitė; bet esanti tokia konjunkтура, kad dar naudingi busitė čia ant lietuviškos žemės.

Ne, nenorime! Atrėžė visi kaip vienas. Jokios gyvybės, nei laisvės, nei autonomijos mums nereikia. Mes jums prigulime, jūmyse norime skėsti, žuti. Mes jusų.

Tokiai buvo liudnas finalas tragikomedijos.

Musų bajorija daug atnešė žalos musų tautai. Ji pasirodė neverta savo tautos vardo ir garbės. Kovo 4 d. 1922 m. ji, kaip negyvas narys atkrito nuo musų tautos kuno. Lietuvos organizmui tasai įvykis rors buvo gana skausmingas, tačiau galutinai išeis sveikaton. Kunas liko sveikas. Gangrenos, pavojiaus nebėra. Atėjo perijodas sveikėjimo ir stiprėjimo.

Atgimusi liaudis naujos gyvybės teiks ir visos šalies likimą kreips.

Bet mes tos liaudies vaikai ir nariai, paveldėjome iš Lietuvos didžiųjų ir jų atsakomybės ir priedermių dalį. Dabar mes ir kiekvienas skyrium, ir visi išvien atsakome už Lietuvos likimą.

Toji atsakomybė ir tokios priedermės yra nepaprastai rimtos ir svarbios.

Negana bus žodžių, negana gražių pasiryžimų.

Reikės visos lietuviškos širdies, mylinčios ir norinčios pasišvęsti. Reikės darbų, didžiųjų darbų. Tuos darbus turėsime dirbti visi ir darbininkai ir inteligentai, ir vyrai ir moterys, ir seniai ir jaunimas.

Visi be skirtumo politinių ir partijinių pažūrų.

Visi už laisvą, sveiką skaisčią Lietuvą ateitį.

IŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS.

Įstatymas.

1. Lietuvos Šaulių Sąjungos tikslas — stiprinti ir didinti Valstybės Gynimo pajėgas.

2. Sąjungos nariai gali būti tik Lietuvos piliečiai ir pilietės, kurie stovi ant pamato Nepriklausomos Demokratinės Lietuvos Respublikos, kurie nebūvo baudžiami už kriminalius bei tėvynės išdavimo, ar kokius kitus nusikaltimus ir nusizengimus, atimančius visas arba kai kurias piliečių teises.

Pastaba: Piliečiai nebaigę 17 metų turi pristatyti tėvų sutikimą.

3. Tam tikslui vykinti Sąjunga: a) auklėja pilietinę sąmonę ir krašto gynimo dvasią, b) tobulina savo fizines pajėgas ir vikumą bei moko karo mokslo, c) reikalaujant valdžios ir visuomenės organams, eina jai pagalbon šiais atvejais: 1) įieškant, suimant bei dabojant Respublikos Įstatymus nusikaltusius asmenis, 2) Saugojant Valstybės turtą ir jos gerovę, 3) ištikus visuomenės visuomenės nelaimėms, d) Karo ir Laro padėties metu Sąjunga gali būti Krašto Apsaugos Ministerijos pašaukta prie Valstybės Gynimo fronto ir kariuomenės užpakalyje ribose šio įstatymo ir Šaulių Sąjungos statuto.

Pastaba: Šauliai neturi teisės savarankiai imtis ad-

ministracijos pareigų.

4. Sąjunga priklauso krašto apsaugos ministerijai, kuri teikia jai instruktorius, duoda nurodymus ir kontroliuoja jos veikimą.

5. Sąjungai leidžiama įsigyti ir laikyti savo žinioje visų rūšių ginklai, kariškoji medžiaga ir prietaisai. Jų vartojimas Krašto Apsaugos Ministerijos instrukcijomis ir nurodymais kontroliuojama.

6. Šauliai eidami Valstybės gynimo darbą naudojami visomis karių teisėmis bei privilegijomis, nukentėję ar žuvę fronte, ar teikiami pagalba valdžios ir savivaldybių organams naudojami pašalpomis ir pensijomis kaip kariai.

Pastaba: Šis § taikomas nuo to laiko, kai Krašto Apsaugos Ministeris Šaulių Sąjungos įstatymus patvirtino. (1919 m. rugsėjo mėn. 15 d.)

7. Sąjunga yra juridinis asmuo.

8. Sąjungos lėšos susidaro iš jos pajamų ir Valstybės asignavimų.

Pastaba: Valstybės asignavimas tegali būti duotas per Krašto Apsaugos Ministeriją Šaulių Sąjungos Centro Valdybai patiekus išlaidų ir pajamų sąmatą.

9. Vidaus Sąjungos organizacijai ir tvarkai nustatyti Ministerių Kabinetas leidžia jai įstatymus, remdamasi šiais įstatymais.

10. Sąjunga nustoja veikusi arba savo nutarimu statute numatytu būdu arba valdžiai uždarius.

11. Nustojus gyvuoti, Sąjungos turtas pereina valdžios žinion.

III-jų skaitymu St. Seimo priimta liepos 7 d., 1921 m. (Pasirašo) St. Seimo Sekr. Natkevičius.

Prierašas: Dėl skleidžiamų Lietuvos Nepriklausomos Valstybės priešų įvairių šmeižtų ir paskalų apie Lietuvos Šaulių Sąjungą, prašau visus Amerikos Lietuvių laikraščius šį Įstatymą spausdinti.

A. Žmuidzinavičius
L. Šaulių Sąj. Atstovas Am.

AUKOS LIETUVOS ŠAULIAMS.

BOSTON, MASS.
Per šv. Kazimiero draugijos susirinkimą \$69.44

Biznieriai:
J. Pašakarnis \$ 5.00
D. Klinga 10.00
Ašmenskas 10.00
P. Korsonas 10.00
K. Blinstrubas 10.00
K. A. Venčius 3.00
Kerdiejus 10.00
P. J. Kazlauskas 20.00

A. Ivaškevičiaus Agentūros bendradarbiai:
A. Ivaškevičius (Liet. Pask. Boną) \$100.00
B. Stefan 2.00
J. Gailius 10.00
M. Rimkaitė 3.00
Wm. F. J. Howard 5.00
J. Balušaitis 2.00
B. Kontrim 10.00

"Keleivio" Redakcija:
\$116.00 (dolerių) (Čekį ant 25,000 auksinų).

Am. Liet. Prekybos B-vės Bendradarbiai:
Jonas J. Romanas \$10.00
Mar. E. Romaniene 5.00
Draugas 1.00
Jonas E. Karosas 10.00
Daniel P. Desmond 2.00
Chas. Alasaitis 5.00
Julia Zarkauskiutė 1.00
Alena Kazlauckiutė 1.00
M. Markuniutė 5.00
M. A. Nivinskiutė 5.00
Bronė Valentukė 5.00
Ona Romaniutė 5.00
Elizabeth Aralis 5.00
F. A. Zalieckas 2.00

Marij. Duobiutė .50
Elzbieta Romaniutė .50
Al. Ivaška 1.00

"Darbininko" Redakcijos

Bendradarbiai:
Ant. F. Knežišis \$ 5.00
M. Gribaitė 2.00
S. Bugiraitis 3.00
Petras Milius 3.00
Kaz. Povilaitis 1.00
Ant. Navikas 2.00
Kaz. S. Jonaitis 2.00
Kaz. Gervelis 2.00
Mikas Kerbelis 10.00
Pranas Gudas 1.00
Alena Kohanskiutė 2.00
Viso labo Bostone \$465.44

BROOKLYN, N. Y.
M. W. Bush \$50.00
NEW YORK CITY.
P. Jurgeliutė \$20.00

LAWRENCE, MASS.
M. Norkunas \$ 1.00
Dr. Mikolaitis 25.00
Kun. F. Virmauskis 10.00
K. Kukliavičius 5.00
O. Draugliutė (per J. Sekį) (L. Pask. Boną) 50.00
J. Sekys 20.00
F. Urbšas 5.00

LOWELL, MASS.
Kun. Kučas \$ 2.00
M. Vizgiutė 1.00

HAVERHILL, MASS.
Laikė prak. kovo 3, \$17.03
MIDDLEBORO, MASS.
Laikė prak. vas. 23, \$40.00

MONTELEO, MASS.
M. Abračinskas \$10.00
K. Jurgeliūnas 10.00

WESTFIELD, MASS.
Laikė prak. kovo 18 \$100.17
WORCESTER, MASS.
Rindsevičius \$ 1.00
Vik. A. Buda 2.00
J. Alyta 10.00
Paltanavičius 5.00

SPRINGFIELD, MASS.
J. Boguzas \$1.00
J. Klimas 1.00
F. Andriulis 1.00
E. Andriulienė 1.00
A. Žemaitis 2.00
R. Žemaitis 2.00
A. Janulevičius 1.00
J. Grinius 10.00

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas (L. Pas. B. su kup. 1921) \$105.00
J. Žemantauskas 1.00
K. Ivanauskas 1.00
A. Juškys 10.00
J. Žemaitis 10.00
J. Kudirka 10.00
J. Delinikas 15.00
Dr. M. Devenis 10.00
Dr. St. Sapranas 10.00

NEW HAVEN, CONN.
Laikė prak. kovo 30 \$56.00
Česnulis 2.00

BRIDGEPORT, CONN.
Kun. M. A. Pankus (Liet. Pram. Bend. šerų) \$50.00

Viso labo \$1,148.64
Aukos priimtos ir persiustos (išskyrus \$50.00 A. L. Pram. B-vės šerais), Lietuvos Šaulių Sąjungos Centro Valdybai.

A. Žmuidzinavičius,
L. Šaulių Sąj. Atstovas Am.

FARMA PIGI

Ukė 68 akėrių, yra miško ir upelis teka pro namus. Laukai aptverti, budinkai visi labai geri, vanduo suvestas visuose, tik 25 mylios nuo vidurio Philadelphia, miesto šone Redding Parko, netoli gatvėkario stoties ir geležinkelio stoties, yra mokslinė vaikams, tik gale lauko labai gerų vietų. Ukininkai nestreikuoja yra darbo ir ko valgyt. Del platesnių informacijų rašyk pas savininką be agentų:
C. J. Majauskas, (17) R.D. 1, Collegeville, Pa.

PAJIESKAU savo tėvo Vinco Strimaicio, 4 metai atgal gyveno Bostone. Meldžiu atsilipt, brangus tėveli, jei gyvas. Arba kas žinote apie jį malonėkit pranešti, aš busiu dėkinga. Mano adresas:
Magdalena Strimaiciukė
2637 E. Cleafield St., Philadelphia, Pa.

VIENYBE
193 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Siūncia pinigų į visus pasaulio kraštus.
Parduoda laivakortes ant visų linijų.
Turi didelį knygyną.
Leidžia du sykiu savaitėje politinį ir mokslo laikraštį "Vienybė" su juokingu skyriumi "Tarka." Kaina metams \$3.50. Į Lietuvą \$4.50.
Dabar per "Vienybę" eina vienatinio bepartyvių atstovo St. Seime raštas apie Lietuvos tvarką, valdžios įstatymus ir gyvenimą.
Visais reikalais kreipkitės augščiau padėtu adresu.

MOTINŲ MODERNIŠKOJI LOPŠINĖ
"Cit neverki mano mažulė — neraudok, aš tau duosiu BAMBINO čiūčia-luliu."
Greičiau bėgki į aptieką ir nupirki 35c. bonką
BAMBINO
Valstbaenzklis užreg. S. V. Pat. Ofise
Arbatinis šaukštukas tuojaus pašalins kudi-kio vidurių diegimą ir į kelias valandas sutaisys vidurius ir galutinai pašalins užkietėjimą. "Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiau!"
Motinos! Jeigu jusų aptiekorius neturi jo, tai prisiųskite 40c. pašto markėmis tiesiog į
F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA
Muzikos mokslas prasidėjo. Jaunesnieji, ypač, turi prasilavin-ti muzikoje: ne daugelio geidžianti — tegul nors gaidas išmokyti. Kas daugiau nori pažinti muzikos meną, tam yra šie mokslai: dainavimas, teorija kompozicijos, chorvedystė, pianas, smuika ir kiti instrumentai.
10 lenkėjų dainavimo 15 dol.
10 lekėjų chorvedystės ar teorijos kompozicijos 15 dol.
10 lekėjų ant bile instrumento 13 dol.
Pastaba: Prasilavinusiems dainininkams patartina imt lekėjas Operos repertuaro. 10 lekėjų — 30 dol.
Ad.: 769 BROADWAY. SO. BOSTON, MASS.
MIKAS PETRAUSKAS, Vedėjas.

"DIRVA" ATPIGO!
"DIRVA" YRA PIGIAUSIAS IŠ DIDŽIŲJŲ (8 PUSL.) LAIKRAŠČIŲ!!!
Suv. Valstijoje metams \$2.00
Pusei metų \$1.00
Kanadoje metams \$2.50
Pusei metų \$1.25
Lietuvoje ir kitur metams \$3.00
Pusei metų \$1.50
Reikalaukit kopijos pažiūrėjimui — siūnciama visiems dovanai. Reikalaukit "Dirvos" Katalogų.
"DIRVA"
7907 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

SUSIVIENIJIMAS LIET. AMERIKOJ
DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ APDRAUDOS IR PAŠALPOS ORGANIZACIJA SUIENYTOSE VALSTIJOSE, KURIOS TURTAS ARTS \$400,000.00.
Nuo susiorganizavimo iki šiam laikui išmokėta \$248,587.80 pomirtinių. Pašalpų išmokėta \$247,687.15.
SLA. kuopos randasi visuose didesniuose miestuose. Nariai priimami nuo 18 iki 50 m. amžiaus. Visi nariai gauna laikraštį "Tėvyne" dovanai ir taipgi gauna SLA. išleistas knygas už pusę kainos.
Pomirtiniai skyriai — \$150, 300, 600 ir 1000.
Pašalpos Skyriai — \$6.00, 9.00 ir 12.00 į savaitę.
Del platesnių informacijų kreipkitės šiuo adresu:
LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

NAUJIENOS
"NAUJIENOS" yra didžiausias lietuvių dienraštis pasaulyje, ne tik iš dydžio, bet labiausia iš turinio. "Naujienos" nėra vieno žmogaus padaru, bet tikrai visuomeninis organas, kurame atspindi nuomonės, sauprotavimai, geismai, patarimai, išmintis visų žymiausių lietuvių veikėjų, darbuotojų, politikų, poetų, mokytojų, mokslininkų ir biznierių. Skaityti "Naujienas" tai reiškia turėti prieš save atspindį visko, kas yra geriausia lietuvių tarpe.
Lietuvos žmonės irgi myli skaityti "Naujienas." Užprenumeruokite jiems.
"Naujienos" kainuoja metams Amerikoje \$7.00, Lietuvoje \$8.00.
Jei dar kas nėra matęs "Naujienų" prisiuskit reikalavimą, mes pasiūsime 2 kopijas DŲKAI.
NAUJENOS
Del savo naudos ir garbės skaitykit "Naujienas."
1739 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LOCOLI
PAIN EXPELLER
Nutrinkite savo skausmus Reumatiskus, Neuralgija, Stuburą, Nįksterėjimą, Išstampytus Muskulus, Dantų Skaudėjimą, Galvos Skaudėjimą, Persalimą.
Tėmykite, kad butų
INKABO VAISBAZENKLIS.

Lietuvon.
Praslinko žiemos šventės. Lietuvoje žmonės jau pradeda rengtis prie pavasario ir vasaros darbų. Bet jie laukia pagalbos iš Amerikos nuo savųjų. Taigi siųskite PINIGUS tik per musų agentūrą, o pinigai nueis greitai. Mes siūnciame pigiausiu dienos kursu, o taipgi siūnciame ir Amerikos dolariais.
Darome visokius liudymus, įgaliojimus, davernastis, vekselius. Parduodame laivakortes ant geriausių laivų į Lietuvą ir iš Lietuvos.
Visokiuose reikaluose kreipkitės tik pas mus:
URBSA, SEKYS IR KO.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

DR. J.C. LANDZIUS - SEYMOUR
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
506 Broadway, S. Boston.
Valandos: 9-11, 2-4, 7-9.
Tel. S. B. 2488

Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Valandos: Nuo 9 iki 10 A. M.
" 3 " 5 P. M.
" 7 " 8 P. M.
Nedėliomis " 10 " 3 P. M.

H. S. Stone O.D.
Akių Specialistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu. South Boston.
Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 8
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Dr. Tessmer
DENTISTAS
306 Main St., Worcester, Mas
viršui "Iver Johnson" kautuvė
Patyręs dantis, priems mos kainos. Atđara subatom po pietų. Nedėliomis pagr sutartį. Telephonas Park 3311

F. KLEIN L. HOFFMAN
Lietuviška Krautuė
BUFFALO FURNITURE STORE
Furniture Repaired and Postering
579 Grand Ave., Tel. Lib. 8515
Home address: 23 Chadem St. NEW HAVEN, CONN.

Vietos žinios.

NEKANTRUS LAUKIMAS

Vietinė D. ir M. Dr-ja "Gabija" So. Bostoniečius įvedė į labai didelį nekantrumą. Mat per daug iš anksto pagarsino, kad gegužės 20 d. s. m. Latvių Salėj, Roxbury, Mass., bus suložta nauja opera "Vaikas ar Mergaitė?" Mat praėityje, kada Gabijiečiai lošdavo kokį veikalą ar operą, tai kad ir iš kalno, visgi pagarsindavo, kas bus lošiama, na, o dabartiniu laiku pastato klausimo ženklą, ir tu žmogus atspiek, kas tikrai bus: ar vaikas, ar mergaitė? Kiek teko girdėti, tai daugelis eina net ir į didelius gincus sudėdami po kelis desėtkus dolerių, ir kiekvienas mano išlošti. Gi Gabijiečiai sako, kad bus labai sunkus atspėjimas. Mat laike lošimo ant pagrindų bus dvinukai, bet sulyg jų išvaizdos publika drąsiai negalės spręsti, kuris kokios lyties, nes realybėje gali būti visai priešingai, ir drąsulis sprendamas gali puikiai pralošti, taigi iš to viso išeis labai stebėtina misterija.

Kiek teko girdėti, tai gan žymūs išpėjimo ekspertai rengiasi suvažiuoti net iš Mass., N. H., R. I. ir Conn. valstijų, bet daugelis rengiasi net iš didžiojo New Yorko. Tai išties stebėtinas dalykas. Tad kaip vietiniai, taip ir apilinkės lietuviai, kurie norite minėtą dieną pamatyti tuos didelius ir negirdėtus "cudus," iš kalno pasirupinkite gauti įžangos bilietus, kad paskui nepriurtų vietų. Taigi nepamirškite gegužės 20 d., ir bukite gerai prisirengę atspėti, nes kiekvienas savo akimis matydams visgi gali daryti sprendimą. Priegtam reikia nepamiršti, kad lošime minėtos operos dalyvams žymiausi artistai, kaip va: J. Navadauskas, J. Butėnas, N. Rastenins, V. Jankauskas, K. Timininkas ir kiti. Gi artistės: P. Šarkaitė, Z. Neviackienė, na ir tie, kurie priešais mumis stovi su dideliu klausimo ženklu — "Vaikas ar Mergaitė?"

Gabijos spaudos komit.

Stasys Mockus.

K. J. Paulauskas,

SANDARIEČIAI VEIKIA.

Vietinė Sandaros 7 kuopa pradėjo smarkiai darbuotis. Naujų narių skaitlius padidėjo virš dviem šimtais. Narių skaitliui didėjant, ir visai veikimas didėja. Štai gegužės 7 d. bus suložtas veikalas "Jaunystės Karštis," sykiu bus ir prakalbos, kur bus proga bostoniečiams pamatyti puikų perstatymą. Lošimas bus Lietuvių Salėj. Rep.

"LIETUVOS UKININKAS."

Gavome "Liet. Uk." No. 11, 12, 13 parsiduoda po 5c. Telpa labai daug svarbių straipsnių. Iš kitų miestų gali gauti prisijusdami pašto ženklėliais už du numeriu 15c. Sandariečiai, išgykite šiuos numerius. Sandaros Adm., 327 E St., So. Boston, Mass.

LABAI REIKALINGA YRA AMERIKOS LIETUVIŲ MOTERŲ PAGALBA LIETUVOS NAŠLAICIAM.

Amerikos Lietuvių visuomenė žino, kad Kaune ir kitose vietose Moterų Globos Komitetas užlaiko našlaičių prieglaudą.

Tasai Komitetas yra gavęs iš Lietuvių Moterų Amerikiečių ir kitų labdarinių piliečių pasipirties, tečiaus prieglaudų laikymas reikalauja ir nemaža lėšų.

Lietuvos moteris daug truso deda tų našlaičių laikymui, auklėjimui ir mokymui, rinkdamos toms prieglaudoms aukų tai iš pavienių piliečių, tai rengdamos koncertus, vakarus, gegužines... Visa tai padeda tam, kad daugelis našlaičių gautų pastogę.

Moterų Globos Komiteto prieglaudos taip uoliai prižiūrima, kad apsilankę jose Europos ir Amerikos svečiai randa jas pavydingiausiomis ne tik Lietuvoj, bet ir Pabaltijurio valstybėse.

Aš pats esu asmeniškai girdėjęs tokią nuomonę iš Amerikos Maitinimo Komisijos Pabaltijurio Valstybėse atstovo gerb. Miller. Jis negalėjo atsigerėti tų prieglaudų tvarka.

Tą patį sako aplankęs prieglaudą ir Amerikietis Lietuvis g. Jankauskas iš Jersey City.

Pavasario metu ypač daug sunkumų turi minėtos prieglaudos. Išvažiuodamas Amerikon daug nusiskundimų esu girdėjęs iš Moterų Globos Komiteto Pirmininkės D. Slezevičienės, kad gal būtų prieglaudas reikės mažinti, o gal ir visai likviduoti, nes sunku su lėšomis.

Žinodamas tai gerai, kad būtų didelė nelaimė tiems našlaičiams, jeigu jų prieglaudoms gręstų toksai likimas, aš atvykęs Amerikon ir kreipiuosi į moteris, nurodydamas į taip prakilnų darbą — šelpimą minėtų našlaičių. Gavau labai šiltą tam reikalui pritarimą iš Mrs. Misevičienės Brooklyn, Mrs. Rehnerienės, Paterson, Mrs. Michelsonienės, So. Boston, Miss. Julės Baltrukonitės, Cleveland, Miss. P. Jurgeliutės, New York, Miss. J. Rautkytės Worcester, Pittsburgo Raudonojo Kryžiaus skyriaus ir kitų. Amsterdame lietuvės moteris žadėjo kogreičiausia tam reikalui suruošti koncertą — vakarą.

Tvirtai tikiu, kad ir kitų kolonijų moteris atsilieps ir parems tą prakilnų Lietuvos moterų darbą suteikdamos taip reikalingos pagalbos Lietuvos našlaičiams.

Aukas galima siųsti tiesiai Moterų Globos Komiteto Pirmininkės D. Slezevičienės vardu, Kaunas, Laisvės alėja 49, arba įteikiant Atstovui B. Žygeliiui, lankant Lietuviais apgyventas kolonijas. Pinigus galima ir siųsti mano vardu, 294 Eighth Ave., New York City, o aukos bus kogreičiausia perduota į pačias pirmasias rankas, iš kur bus grąžinta dėkingas pakvitavimas.

Ladas Natkevičius, Kap. Lietuvos St. Seimo Narys. Balandžio 9 d. Cleveland.

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis Leitenantas.

Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir kelias kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rūšies knyga lietuvių kalboje, turi rasti kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — \$2.00. Ta pati gražiais audimo viršais \$3.00.

Čių — 1919 metų. Kaina \$1.50.

SUSIRINKIMAS

Waterbury, Conn.

A. L. T. Sandaros 11 kuopos mėnesinis susirinkimas bus balandžio 23 d., 1922 m. Šviesos svetainėj, 883 1/2 Bank St., pirmą val. po pietų. Malonėkite visi Sandariečiai susirinkti parkirtam leike, nes yra labai svarbus susirinkimas. Reikės sutvarkyti visus kuopos reikalus, išrinkti naują kuopos valdybą ir pradėti 11 kp. visą veikimą. Taigi reikės išrinkti atstovus į Apskričio suvažiavimą. Taipgi tame susirinkime turėsime prisirengti prie pasitikimo mūsų labai brangių svečių iš Lietuvos, jų priėmimo ir rengimo maršruto. Taip pat turėsime prisirengti prie vasarinio kuopos veikimo. Ir yra daug kitokių svarbių reikalų. Taigi į šį susirinkimą būtinai turi visi nariai atsilankyti, užsimokėti mokestį už organą, katrų yra užsilikę, nes bus sulaikytas, ir atsivesti naujų narių prašyti prie kuopos. Taipgi gali ateiti į šį susirinkimą ir nepriklausanti prie A. L. T. Sandaros 11 kuopos ir prisirašyti.

11 kp. rašt. A. Orantas.

AIDAI IS LIETUVOS.

(Seka nuo 1 pusl.)

mis mušė, mislino, kad nebegyvas ir neišsidavė, tai nors kelias dienas dar pagyveno.

O tų razbaininkų dar nesuėmė, gal kada ir suimsim. Dabar tik suėmė išdaviką, kūrį tuos razbaininkus atvedė ir viską pasakė. Tas išdavikas tai iš Šeduvos miesto Tulevičiuose Kundroto žento brolis. Ir suėmė tų 2-ju razbaininkų tėvą, o tų razbaininkų ir arklių nerado, tai gal kada ir ras.

Neduok Dieve tokio atsitikimo. Viso sodžiaus ir apilinkės žmonės ėjo žiūrėt. Važiukite, mūsų mylimas vaikelis, Jonuko laidot, šiandien perveš iš Panevėžio. Leoną, Veroniką ir motiną tai palaidojom vasario 6 dieną, o 10 dieną laidosim Joną — visus keturis į vieną duobę užkasim.

Aš Eleanorija, tamstų sesutė, ir aš per mažą biskutį bučiau smertį gavus. Aš tą vakarą nuėjau pas juos, kad man Jonas adresą užrašytų į tamstą, ir aš išėjau, gal už 10 minutų atėjo tie razbaininkai kaip aš išėjau. Turbut man dar nebuvo smertis skirta, o gal mane aniuolas sargas sergėjo. O kad nebučiau išėjus per mažą biskutį, butumet laišką gavė, kad ir manęs nebėsa, butų ir man neprietelis gyvastį atėmęs. Na ir viso labo! baigiu laišką rašyti, su diev ir tt.

Tadeušas Banaitis, Ragienėnų kaimas, Šeduvos valsč., Panevėžio apskritis.

Išgaminuoju Akis Pritaikau Akinius



Galvos skaudėjimas ir kitoki negeistini apsirėikimai kuno tankiai paėna nuo nuvargusių akių.

Diuk savo akis išgaminuoju ti patyrusiam optometristui. Vienintėlis lietuvis optometras (akių specialistas) Naujoje Anglijoje.

J. L. PASAKARNIS O. D.

Ofisas ir Gyvenimas: 377a Broadway, cor. E Street, SO. BOSTON, MASS.

NEDELIOJE GEGUŽES-MAY 14 DIENA 1922 SU MILŽINIŠKU LAIVU

"CARONIA"

IŠ BOSTONO BE PERSEĎIMO Į HAMBURG IŠVAŽIUOS DIDŽIAUSIS BURYŠ LIETUVIŲ PER

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION

Visi keliauninkai važiuojanti per minėtą Lietuvių Įstaiga turės geriausius su 2-4 ir 6 lovomis privatiškus kambarius pačioje virurio laivo vietoj. Yra užsakyta iš anksto 186kambariai. Hambrege mūsų įstaigos atstovas pasitiks visus keleivius per mus važiuojančius sykiu su bagažais expressiniu trukių važiuos į Kauną.

Norinti važiuoti sykiu su mūsų rengiamu buriu, turėti gerą ir pasekmingą kelionę, kreipkitės laiškų arba ypatisškai del sužinojimo vietos ant laivo, bagažų, pasportus ir informacijas apie kelionę suteiks dykai tik

BALTIC STATES FINANCE CORP.

357 BROADWAY,

Tel. So. Boston 1061

SOUTH BOSTON, MASS.

AUTOMOBILIŲ UŽEIGA

Priimame automobilius ant randos;

Parduodame gazoliną, aliejų, tepalus (grease), tajerius (tires) ir automobilių dalis;

Parduodame naujus "Buick" automobilius;

Perkame senus automobilius arba išmainome ant naujų Buick automobilių arba kitokios išlybystės;

Turime ekspertą, kursai sutaiso "engine" senų mašinų taip, kad važiuoja geriau negu nauja mašina;

Parduodame visokias naujas "batteries", taipgi sutaisome senas ir atgaiviname jas;

Mūsų ekspertai inžinų ir baterijų egzaminuoja visokias mašinas ir baterijas kostumeriams dykai;

Turime 7 sėdynių uždarytą gražų naują automobilių ir regulerišką "taxi" del pasamdymo pasivažinėjimui;

Turime trokš del kraustymo naminius rakandus (furniture) ir pervežimo lengvų daiktų kaip tai: čemadanus, baksus, tavorus ir tt.;

Visokius darbus atliekame Bostone ir visose apilinkėse; Kostumerius išmokinamė draivyti automobilius, ir padedame gauti "operator's license" be jokio atlyginimo;

Perkame naują automobilių, tajerius, visokias automobilių dalis, įrankius, aliejų kenais, baterijas ir, žodžiu sakant, viską, kas tik yra reikalinga del automobilių, mes galime tamistoms parduoti dar pigiau negu kur nors kitur galėtumėt papirkti, ir todėl su visokiais reikalais del automobilių pirkiniais arba darbais malonėkite ateit pas mus

BROADWAY GARAGE

PETRAS JAKIMAVIČIUS, SAVININKAS.

543 EAST BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

Telephone: So. Boston 51370.

DIDŽIAUSIA SO. BOSTONE LIETUVIŲ ČEVERYKŲ KRAUTUVĖ.

Užlaikom geriausių išdirbysčių Čeverykus kaip: Commonwealth, Bostonia, Hamilton, Brown, American, Lady and Gentleman ir kitokių geriausių išdirbysčių. Prirenkam del visokių kojų. Taipgi užlaikom marškinių, pančiakų ir kitokių aprėdalų del vyrų ir vaikų.

Malonėkite užėiti persitikrinti, o mes stengsimės geriausiai patarnauti.

KODIS SHOE STORE

377 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

LIETUVIS GRABORIUS.

Šiuomi pranešu visiems Bostono ir apilinkės lietuviams, kad nupiginau kainas už grabus, ir visą palaidojimą Palaidoju numirusų už \$100.00 ir augščiau. Pasitaičius reikalui, kviečiu brolius lietuvius ir iš apilinkės kreiptis pas mane, o aš darbą atlieku gerai, gražiai, mandagiai ir pigiau negu kas kitas. Žodžiu sakant patarnauju konogeriausiai, visiems dykai už nuvažiavimą į kitus miestus nieko nerokuoju. Pasitaičius reikalui kreipkitės šiuo adresu:

P. J. AKUNEVIČIUS

258 BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Tel. gyvenimo: S. B. 1891-M; Ofiso: 381.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigų ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

H. CABITT,

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Kerdieju Spaustuvė.

(KERDIEJUS PRESS)

598 Broadway, (2-ros Lubos)

SOUTH BOSTON, MASS.

Jei jums reikia gerų spausdinių, kaip Lietuvių, taip Anglių arba ir dar kitomis kalbomis, tai kreipkitės pas Kerdiejus, jie gerai padaro spaudos darbus—be klaidų. Apart paprastos spaudos, Kerdiejai užsiima gaminimu ir tokių dalykų kaip Šėrai, Paludijimai ir kitoki produktai, atliekami taip vadinamais Ingraviravimo, Spalvavimo, Imbosinimo bei Lito grafijos procesais.

Vietai:

Kampas Broadway ir I Street.

Ofiso Tel. S. B. 441

Residence W. Newton 1016-R.

Lietuvis Advokatas

Veda visokias provas, kaip tai: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.

FRANAS J. KALINAUSKAS,

414 Broadway, S. Boston, Mass.

(Virš Prekybos Bendrovė).

KASDIENINIS MAISTAS

VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierių

ANT. NAUJOKAITIS

208 West Fifth Street, South

Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apilinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Strand Lunch

Puikiausia Lietuviška

VALGYKLA So. Bostone.

Švariai viskas užlaikoma.

Valgiai visados švieži ir skaniai pagaminti.

Taigi ateik, o persitikrinsi.

K. BLINSTRUBAS, Prop.

304 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

DEL VISŲ!

Taisau visokius čeverykus vyrų, moterų ir vaikų. Gali vaikščioti taip kad su naujais. Padarau stiprai ir gerai ir pigiai. Užeikite del persitikrinimo. Visiems patogi užėiga, arti Lietuvių salės.

P. BUTKEVIČIUS,

301 E St., So. Boston, Mass.

Puiki Lietuviška

UŽEIGA

pas

ANTANĄ TAMULEVIČIŲ

300 Broadway, S. Boston Mass.